

Република Србија
**КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ
ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ**
Број: 021-01-00006/2022-01/2
Датум: 31. март 2022. године
Сремска 3 - 5, Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 31.03.2022

Орг. јед.	Број	Прило.	Вредност
03	02-561/22		

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Трг Николе Пашића 13
11000 Београд

Одредбом члана 9. став 3. Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС”, број 73/19) прописано је да је Комисија за контролу државне помоћи за обављање послова из своје надлежности одговорна Народној скупштини којој подноси извештај о раду до марта текуће године за претходну годину.

С тим у вези, у прилогу вам достављамо Извештај о раду Комисије за контролу државне помоћи за 2021. годину, који је Савет Комисије за контролу државне помоћи усвојио на 123. седници одржаној 31. марта 2022. године.

Прилог: као у тексту.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Владимир Антонијевић

Доставити: - Народној скупштини Републике Србије, Трг Николе Пашића 13, Београд
- архиви.

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ**

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНТРОЛУ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ЗА
2021. ГОДИНУ**

Београд, март 2022. године

САДРЖАЈ

1.	УВОД	3
1.1.	Комисија за контролу државне помоћи	3
1.2.	Надлежност Комисије	3
1.3.	Транспарентност у раду Комисије	4
1.4.	Рад Комисије у 2021. години.....	5
2.	ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР И КАДРОВСКИ КАПАЦИТЕТИ КОМИСИЈЕ	7
2.1.	Оснивачки акт, организациона структура и интерни акти Комисије	7
2.2.	Унапређење капацитета Комисије.....	9
2.3.	Пословни простор	13
3.	УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ СРЕДСТВИМА КОМИСИЈЕ	14
4.	КОНТРОЛА ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ	23
4.1.	Оцена усклађености државне помоћи	23
-	Решења Комисије	23
-	Мишљења о усклађености прописа	24
-	Обавештења о обавези усклађивања са Законом о контроли државне помоћи	25
-	Обавештења о потреби пријаве државне помоћи	25
-	Обавештење о поднетој иницијативи	25
-	Управне мере	26
-	Поступак пред Управним Судом.....	26
-	Упити.....	27
-	Статистички приказ рада Комисије	27
4.2.	Годишње извештавање	29
-	Годишњи извештај о додељеној државној помоћи.....	29
-	Годишњи извештај о попису шема државне помоћи	30
4.3.	Нормативне активности.....	31
5.	ИЗВЕШТАЈ О НАПРЕТКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ССП.....	39
6.	РАД КОМИСИЈЕ ЗА ВРЕМЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ COVID-19	41
7.	МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА И САРАДЊА СА ДРУГИМ ОРГАНИМА	47
7.1.	Међународна сарадња.....	47
7.2.	Сарадња са другим органима.....	49
7.3.	Информације од јавног значаја	50
7.4.	Интернет страница Комисије	51
8.	ЗАКЉУЧАК	52

1. УВОД

1.1. Комисија за контролу државне помоћи

Комисија за контролу државне помоћи је самостална и независна организација која врши јавна овлашћења у складу Законом о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19 – у даљем тексту: Закон) и има статус правног лица. Комисија је за обављање послова из своје надлежности одговорна Народној скупштини којој подноси извештај о раду.

Одлуке из надлежности Комисије доноси Савет који има пет чланова које бира Народна скупштина на пет година (председника и четири члана). Одлуке се доносе већином гласова од укупног броја чланова. У вези са наведеним, супрематија Народне скупштине у односу на Комисију превасходно се огледа у томе што она бира органе Комисије – Савет Комисије и председника Комисије и то путем јавног конкурса.

Комисија прати стање на тржишту кроз претходну односно накнадну контролу државне помоћи, утврђује постојање и оцењује усклађеност помоћи са правилима за доделу државне помоћи, а акти Комисије којима се оцењује усклађеност, обавезно садрже квалификацију степена усклађености (усклађен, неусклађен и делимично усклађен) и пратеће образложење.

Комисија има Стручну службу – Одељење за контролу државне помоћи са запосленима на радним местима разврстаним у звања контролора, вишег аналитичара и аналитичара са посебним условима за рад на њима. Поред стручне, Комисија има и Пратећу службу - Одељење за опште, правне и финансијске послове чија су радна места и услови за рад на њима прописани Законом о државним службеницима. Радом наведена два одељења руководи секретар, кога поставља Савет Комисије, на период од пет година.

Седиште Комисије је у Београду, ул. Сремска 3-5.

1.2. Надлежност Комисије

Надлежност Комисије прописана је Законом. О питањима из надлежности Комисије, у складу са Законом и Статутом Комисије за контролу државне помоћи ("Службени гласник РС", бр. 3/20, 41/20 и 2/22), одлучују Савет Комисије или председник Комисије. Председник Комисије представља и заступа Комисију и обавља друге послове у складу са Законом.

Надлежности Комисије су: утврђивање постојања и оцењивање усклађености државне помоћи са правилима за доделу државне помоћи, доношење подзаконских аката за спровођење Закона, предлагање Влади РС преко надлежног министарства доношења

прописа за спровођење Закона, давање мишљења о усклађености прописа са правилима за доделу државне помоћи, доношење Статута Комисије као и измена и допуна Статута, усвајање и објављивање годишњег извештаја о додељеној државној помоћи у Републици Србији, усвајање и објављивање годишњег извештаја о раду Комисије, израда годишњег извештаја о попису шема државне помоћи и вођење регистра додељене државне помоћи и *de minimis* помоћи.

Важно је напоменути да Комисија не додељује државну помоћ (није давалац државне помоћи), не располаже буџетским средствима за наведену намену, не врши селекцију, односно не одређује нити одлучује који учесник на тржишту ће добити средства а који не, и не одређује износ помоћи по учеснику на тржишту или пројекту. Опредељење, оправданост, целисходност у погледу одабира конкретног учесника на тржишту, пројекта или области је у искључивој надлежности даваоца (надлежни орган Републике Србије, аутономне покрајне или јединице локалне самоуправе и друга лица у складу са чланом 4. Закона). Давалац дискреционо одлучује да ли ће уопште подржати конкретну активност и у ком обиму, или не.

Као што је већ описано, запослени у Комисији су распоређени у Одељењу за контролу државне помоћи, које обавља стручне послове из надлежности Комисије и Одељење за опште, правне и финансијске послове, које обавља административне, материјално-финансијске, правно-кадровске и опште послове за потребе Комисије. Опис послова наведених одељења, као и унутрашње уређење и систематизација радних места прописани су Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији за контролу државне помоћи. Стручном и Пратећом службом руководи секретар Комисије.

Поступак пред Комисијом у коме се утврђује постојање и оцењује усклађеност државне помоћи спроводи овлашћено службено лице.

1.3. Транспарентност у раду Комисије

Транспарентност у раду Комисије огледа се у томе да, у складу са чланом 10. став 1. тачка 10) Закона, Комисија објављује на својој интернет страници акта која доноси у поступку контроле државне помоћи, годишњи извештај о додељеној државној помоћи у Републици Србији пошто га усвоји Влада, као и друге податке за које оцени да су од значаја за примену овог закона.

Осим наведеног, Комисија објављује и прописе из области контроле државне помоћи (закон и подзаконска акта), обавештења у вези са радом Комисије, табеле додељене помоћи мале вредности (*de minimis*) за сваку годину, по корисницима за потребе кумулације и др.

Додатно, транспарентност у додели државне помоћи обезбеђена је и захваљујући члану 30. став 1. тачка 3) Закона којим је прописано да се Комисији обавезно пријављује свака индивидуална државна помоћ на основу шема државне помоћи, чија планирана вредност, без обзира на врсту и број инструмената доделе, износи најмање десет милиона евра у динарској противвредности. Наведени праг одступа од правила из европских правних тековина (Уредба Европске комисије број 651/2014 од 17. јуна 2014. године о проглашавању одређених категорија државне помоћи усклађеним са заједничким тржиштем у примени чл. 107 и 108. Уговора (о функционисању ЕУ) (Commission Regulation (EU) N°651/2014 of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty (OJ L 187, 26.6.2014, p. 1))(ГБЕР) и значајно је нижи него у пракси Европске комисије чиме се постиже јача контрола и транспарентност у додели државне помоћи, чак и оне која се додељује на основу шеме државне помоћи коју је Комисија већ оценила као усклађену.

Такође, пракса Комисије је да, приликом израде подзаконских аката, на интернет страници објављује и јавне позиве за учешће стручне јавности и свих заинтересованих грађана у процесу консултација, у циљу изналажења најбољих решења и ефикасне примене правила о контроли државне помоћи.

Комисија не објављује податке и информације који носе ознаку тајности података у складу са истоименим прописом, као и податке за које је одређена мера заштите податка у смислу члана 44. Закона. Наведено је у целости у складу са праксом и политиком поступања Европске комисије.

1.4. Рад Комисије у 2021. години

Комисија је у току 2021. године предузимала активности у складу са својим надлежностима и овлашћењима, које су у вези са контролом државне помоћи, као и пратеће послове везане за смештај Комисије и набавку средстава за рад, материјално-финансијско пословање, кадровска питања, едукацију запослених и сва остала питања од значаја за рад Комисије.

Захваљујући новом начину организације и функционисања, надлежностима које су поверене Комисији, детаљније регулисаним поступцима оцене усклађености државне помоћи, као и јачањем капацитета стручне и пратеће службе и побољшаним условима рада, Комисија је у 2021. години давала мишљења, односно доносила одлуке у поступку претходне контроле државне помоћи покренутим пријавама државне помоћи. Осим тога, Комисија је покретала и претходне поступке у накнадној контроли на основу сопствених информација или у случајевима када је дошла до општих сазнања да су додељивана средства која се могу односити на државну помоћ, а додела није претходно пријављена Комисији ради утврђивања постојања и оцењивања усклађености државне помоћи са правилима за доделу државне помоћи.

Том приликом, Комисија је оценила различите категорије државне помоћи, како регионалне, хоризонталне, у области културе, јавног информисања, услуга од општег економског интереса тако и других, и то као усклађене односно делимично усклађене са правилима о додели државне помоћи. Такође, оцењивала је и државне помоћи које су додељене учесницима на тржишту ради отклањања штетних последица и озбиљних поремећаја у привреди проузрокованих епидемијом заразне болести COVID – 19, имајући у виду да је пандемија била присутна током 2021. године и да још увек траје.

Комисија је покренула и један поступак накнадне контроле државне помоћи и, по први пут од кад је у Републици Србији успостављен систем контроле државне помоћи 2010. године, донела решење којим је државну помоћ оценила као додељену супротно одредбама Закона и наложила даваоцу да, без одлагања, предузме мере према кориснику у циљу повраћаја те државне помоћи.

Поред наведеног, Комисија је донела и велики број других аката из своје надлежности попут обавештења, одговора на упите давалаца, који су пристигли како редовном тако електронском поштом и др .

Велики део својих активности Комисија је усмерила на израду нацрта и доношење подзаконских аката за спровођење Закона, а који служе као основ за оцену усклађености државне помоћи. Осим тога донела је и правилнике којим се ближе уређује облик и садржина годишњег извештаја о додељеној државној помоћи и годишњег извештаја о попису шема државне помоћи, као и правилник којим се ближе уређује облик и садржина иницијативе за покретање поступка накнадне контроле државне помоћи.

Усвојен је Годишњи извештај о попису шема државне помоћи у 2020. години и израђен Предлог годишњег извештаја о додељеној државној помоћи у 2020. години¹.

Све наведено је предмет овог извештаја о раду, који Комисија подноси Народној скупштини на усвајање, након чега се исти објављује на интернет страници Комисије, сходно одредбама члана 9. Закона.

¹ Предлог годишњег извештаја о додељеној државној помоћи у 2020. години је усвојен на 112. седници Савета Комисије, одржаној дана 3. фебруара 2022. године, након чега је послат Влади на усвајање.

2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР И КАДРОВСКИ КАПАЦИТЕТИ КОМИСИЈЕ

2.1. Оснивачки акт, организациона структура и интерни акти Комисије

У складу са одредбама Закона, Народна скупштина је, на седници одржаној 23. децембра 2019. године, донела Одлуку о избору председника Комисије за контролу државне помоћи и Одлуку о избору чланова Савета Комисије за контролу државне помоћи, на период од пет година.

Савет Комисије донео је Статут, Пословник о раду Савета и Правилник о раду Комисије чиме је успостављена правна регулатива по основу које је утврђена унутрашња организација, спровођење поступка пред Комисијом, овлашћења за доношење других аката Комисије, као и усклађеност правилника, одлука и других интерних аката Комисије са одредбама Статута Комисије.

На основу члана 16. став 6. Закона и члана 17. Статута Комисије за контролу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 3/20 и 41/20, у даљем тексту: Статут), Савет Комисије за контролу државне помоћи је, на 51. седници, одржаној 26. фебруара 2021. године, донео Предлог правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији. Дана 15. марта 2021. године Одбор за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава Народне скупштине дао је сагласност на нови Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији, којим је употпуњен кадровски капацитет Комисије.

У складу са Законом и по прибављеној сагласности надлежног одбора Народне скупштине на Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији, израђен је шематски приказ организационе структуре државних службеника и функционера у Комисији.

Графички приказ организационе структуре

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији за контролу државне помоћи, број 110-00-00011/2021-01/5 од 15. марта 2021. године систематизовано је укупно 27 радних места, од чега је једно радно место државног службеника на положају, 25 радних места државних службеника и једно радно место намештеника.

Систематизовано радно место државног службеника на положају, секретар Комисије успостављено је, изван образованих унутрашњих јединица, са овлашћењима и одговорностима у вези са вођењем и усклађивањем рада Стручне службе и Пратеће службе у Комисији.

За обављање послова из надлежности Комисије, Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији, образоване су, као унутрашње јединице:

1. Одељење за контролу државне помоћи – СТРУЧНА СЛУЖБА,
2. Одељење за опште, правне и финансијске послове – ПРАТЕЋА СЛУЖБА.

У 2021. години, највећи број општих и појединачних аката Комисије донео је Савет Комисије, изузев када је доношење појединих аката Законом било поверено председнику Комисије или у посебним случајевима овлашћеним лицима (одлучивање о правима и обавезама запослених у Комисији и др.).

На основу Закона о контроли државне помоћи и других важећих закона и прописа у 2021. години Комисија је донела следеће подзаконске акте:

- Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији, број 110-00-00011/2021-01/5 од 15. марта 2021. године;
- Правилник о ближем уређењу поступка јавне набавке и набавке на коју се Закон о јавним набавкама не примењује у Комисији за контролу државне помоћи, број 110-00-00003/2021-01 од 25. јануара 2021. године;
- Правилник о изменама и допунама Правилника о раду у Комисији за контролу државне помоћи, број 110-00-00019/2021-01 од 14. маја 2021. године;
- Правилник о попуњавању радних места у Комисији за контролу државне помоћи, број 110-00-00026/2021-01 од 30. јула 2021. године;
- Правилник о изменама и допунама Правилника о ближем уређењу и поступка јавне набавке и набавке на коју се Закон о јавним набавкама не примењује у Комисији за контролу државне помоћи, број 110-00-00028/2021-01 од 15. септембра 2021. године;
- Директиву о употреби финансијских средстава намењених трошковима репрезентације, број: 401-00-00249/2021-01 од 1. децембра 2021.

Поред наведеног, акти Комисије донети у 2021. години су:

- Финансијски план Комисије за 2022. годину, бр. 400-00-00001/2021-01/2 од 2. децембра 2021. године;

- План набавки на које се закон не примењује за 2021. годину у Комисији, број 404-01-00002/2021-01/3 од 23. септембра 2021. године;
- Предлог кадровског плана Комисије за 2022. годину, број 112-01-00048/2021-01/2 од 30. новембра 2021. године;
- Одлука о образовању жалбене комисије у Комисији за контролу државне помоћи, број: 119-01-00004/2021-01 од 18. јануара 2021. године;
- Одлука о одређивању лица за заштиту података о личности, број: 119-01-00013/2021-01 од 15. априла 2021. године;
- Одлука о одређивању лица за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја, број: 119-01-00027/2021-01 од 24. децембра 2021. године;
- Одлука о одређивању лица за спречавање сукоба интереса, број: 119-01-00020/2021 од 13. септембра 2021. године;
- Одлука о овлашћењу лица за употребу факсимила, број: 119-01-00021/2021-01 од 13. септембра 2021. године;
- Одлука о образовању пописне комисије, број: 119-01-00026/2021-01 од 26. новембра 2021. године;
- Одлука о образовању комисије за набавке, број: 110-00-00028/2021-01/4 од 21. септембра 2021. године;
- Одлука о промени седишта Комисије за контролу државне помоћи, број: 021-01-00025/2021-01 од 27. децембра 2021. године.

На основу члана 144. став 2. Закона о државним службеницима Савет Комисије је, на 45. седници одржаној дана 18. јануара 2021. године, усвојио одлуку о образовању Жалбене комисије у Комисији за контролу државне помоћи.

Пет чланова Жалбене комисије у Комисији за контролу државне помоћи, међу њима и председник Жалбене комисије именовани су из реда државних службеника, који поседују знања из правне науке, на период од пет година.

Жалбеној комисији у Комисији за контролу државне помоћи, против решења Комисије из 2021. године, није изјављена ниједна жалба учесника јавног конкурса, као ни жалба државних службеника запослених у Комисији.

Жалбена комисија је, на седници одржаној 26. фебруара 2021. године донела Пословник о раду Жалбене комисије у Комисији за контролу државне помоћи („Службени гласник РС”, број 73/21), којим је прописана организација, начин рада и одлучивања Жалбене комисије у Комисији.

2.2. Унапређење капацитета Комисије

Почетком 2021. године у Комисији је било запослено пет државних службеника, због чега је упућен захтев за прибављање сагласности за ново запошљавање Одбору за

административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања Народне скупштине, који је донео Закључак 21 број 112-25/21-2 о давању сагласности Комисији за заснивање радног односа са 22 нова лица, односно попуњавање упражњених систематизованих радних места, колико је било предвиђено Кадровским планом Комисије за 2021. годину, број 112-01-00058/2020 од 18. децембра 2020. године.

Истим закључком дата је сагласност и за додатно радно ангажовање 11 лица по основу уговора о обављању привремених и повремених послова у складу са средствима обезбеђеним Законом о буџету Републике Србије за 2021. годину, опредељеним за рад Комисије.

Имајући у виду недовољан кадровски капацитет Комисије и непредвиђене околности због пандемије заразне болести COVID-19 у 2021. години, због чега је било отежано обављање послова који се односе на спровођење конкурсних поступака, Комисија је у 2021. години попунила 11 од планираних 22 радна места, и то премештајем три државна службеника по основу споразума о преузимању из другог државног органа и попуњавањем осам радних места спровођењем јавног конкурса, од чега седам радних места државних службеника и једно радно место државног службеника на положају. По основу уговора о обављању привремених и повремених послова, било је ангажовано осам лица за обављање послова анализе и извештавања о државној помоћи, међународне сарадње, као и финансијских, правних, кадровских, административних, канцеларијских и оперативних послова.

Приказ запослених у 2021. години у Комисији

Ред. бр. Правилника	Назив радног места	Звање/ положај	систематизовано ²	запослени ³	Радно ангажована лица ⁴
1.	секретар Комисије	друга група	1	1	0
СТРУЧНА СЛУЖБА					
2.	радно место руководиоца одељења	контролор	1	0	0
3.	радно место за оцену усклађености државне помоћи	контролор	5	3	0
4.	радно место за анализу државне помоћи	виши аналитичар	5	3	0
5.	радно место за анализу и извештавање	аналитичар	6	3	1
ПРАТЕЋА СЛУЖБА					
6.	радно место руководиоца одељења	виши саветник	1	1	0
7.	радно место за финансијске послове	виши саветник	1	1	0
8.	радно место за правне и кадровске послове	самостални саветник	1	1	0
9.	радно место за опште послове и послове јавних набавки	самостални саветник	1	0	0
10.	радно место за међународну сарадњу	млађи саветник	1	1	0
11.	радно место за админ. и канцеларијске послове	сарадник	1	1	0
12.	радно место за админ. и оперативне послове	референт	2	1	0
13.	радно место за помоћно-техничке послове (возача)	намештеник четврте врсте	1	0	0
УКУПНО			27	16	1

² Број систематизованих радних места у складу са Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији.

³ Број запослених у Комисији на дан 31. децембар 2021. године.

⁴ Број радно ангажованих лица по основу уговора о обављању привремених и повремених послова у Комисији на дан 31. децембар 2021. године.

У складу са Општим програмом обуке државних службеника за 2021. годину запослени у Комисији похађали су обуке, које су обухваћене Програмом континуираног стручног усавршавања државних службеника у државним органима, путем вебинара, као облика стручног усавршавања, који онлајн изводи и спроводи Национална академија за јавну управу.

Наведене обуке похађали су државни службеници у Комисији, из области нормативних послова, послова планирања и анализе, финансијско-материјалних послова, људских ресурса, јавних набавки, заштите података о личности, заштите од дискриминације, родне равноправности и канцеларијског пословања.

Функционери, запослени, и лица ангажована ван радног односа у Комисији у складу са Законом о спречавању корупције („Службени гласник РС” бр. 35/19, 88/19 и 11/21-аутентично тумачење и 94/21) похађали су обуку на даљину у области спречавања корупције и јачања интегритета под називом „Етика и интегритет. У вези са наведеним, Комисија је известила Агенцију за спречавање корупције о њеном спровођењу.

Имајући у виду да је Министарство финансија покренуло Пројекат увођења јединственог информационог система за централизован обрачун зарада у јавном сектору - систем ИСКРА, запослени у Комисији похађали су обуке које се односе на организационо управљање, кадровску администрацију, обрачун зарада и аналитичке сервисе за извештавање, као и стручне обуке за оспособљавање корисника за коришћење платформе за едукацију, платформе за подршку корисницима и платформе за комуникацију.

Запослени су учествовали и на онлајн радионицама: Усклађивање правила државне помоћи са Европском унијом у сектору културе и медија и Усклађивање правила државне помоћи у области енергетике и животне средине, одржаним у организацији PLAC III пројекта.

Током реализације Пројекта под називом Подршка Комисији за контролу државне помоћи – Пројекат финансиран из средстава ЕУ (ИПА 2014) поводом едукације запослених у Комисији одржане су:

- радионица посвећена финансијским анализама,
- обука о основама државне помоћи за новозапослене у Комисији,
- радионица под називом Усклађивање шема државне помоћи са посебном пажњом на фискалне шеме,
- радионица посвећена економским анализама, као и
- менторске радионице на тему: „Процена утицаја COVID – 19 на економију ЕУ”, „Случајеви државне помоћи и национални интерес”, „Управни поступак и рад Управног суда у Србији”, Државна помоћ за реструктурирање” и „Новитети у области државне помоћи у области енергетике”.

2.3. Пословни простор

У складу са Статутом Комисије у 2021. години седиште Комисије било је на адреси Кнеза Милоша 20, у Београду, а док је пословна адреса Комисије била на адреси Савска 25, Београд, па потом на адреси Сремска 3-5, Београд.

На основу уговора о закупу пословног простора Комисија је користила 220 m² пословног простора у пословној згради Српске банке ад Београд, Савска 25, Београд, и то осам канцеларија на првом спрату.

Имајући у виду да су се обим послови из делокруга Комисије повећао, те да су се створили услови за попуњавање радних места пријемом у радни однос на неодређено време у 2021. години, Комисија је отказала уговор о закупу пословног простора на наведеној адреси и преселила се у већи пословни простор који је одговарао очекиваним кадровским капацитетима у претходној календарској години.

С тим у вези, по основу уговора о закупу пословног простора од 31. маја 2021. године Комисија се преселила у пословне просторије Београдске банке ад Београд у стечају, почев од 1. јула 2021. године.

Комисија је пословни простор опремила канцеларијским намештајем и рачунарском опремом за постојећи број запослених, док се не стекну услови за трајну доделу Комисији одговарајућег пословног простора у јавној својини Републике Србије.

3. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ СРЕДСТВИМА КОМИСИЈЕ

Средства за рад Комисије за 2021. годину обезбеђена су у буџету Републике Србије, у оквиру посебног буџетског раздела, у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2021. годину.

Током 2021. године Комисија није остварила сопствене приходе нити приходе од донација, страних улагања и слично, него се искључиво финансирала из једног извора финансирања, извора 01 - Приходи из буџета.

Савет Комисије усвојио је Предлог финансијског плана Комисије за 2021. годину бр. 110-00-00025/2020-01 од 2. октобра 2020. године који је доставио Одбору за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава Народне скупштине на сагласност. По прибављању наведене сагласности од стране надлежног одбора Народне скупштине Финансијски план Комисије за 2021. годину достављен је Министарству финансија ради реализације. Финансијским планом Комисије за 2021. годину утврђени су расходи и издаци Комисије.

Средства за рад Комисије су предвиђена буџетом Републике Србије у оквиру раздела 60, у укупном износу од 96.848.000,00 динара.

Законом о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС“, број 100/21) укупна средства из Финансијског плана Комисије су умањена тако што су смањени планирани расходи и издаци за износ од 9.858.000,00 динара.

Из напред наведеног произилази да ребалансом буџета Финансијски план Комисије за контролу државне помоћи у 2021. години смањен на износ од 86.990.000,00 динара, и то умањењем износа на апропријацијама 411 и 412.

У складу са Законом и Статутом Комисије ефикасно су коришћени ресурси који су поверени Комисији за извршавање њених надлежности, што подразумева управљање на транспарентан и одговоран начин током претходне календарске године, као и вршење права наредбодавца за употребу средстава Комисије у складу са законом.

Комисија је директни корисник буџетских средстава, док вођење пословних књига, приказивање и достављање финансијских извештаја се врши у складу са одредбама Закона о буџетском систему, Уредбе о буџетском рачуноводству, Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем, као и одредбама Правилника о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организације за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова.

Комисија своје финансијско пословање обавља у оквиру консолидованог рачуна трезора који се води код Управе за трезор. У складу са Правилником о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организације за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова, годишњи финансијски извештај Комисије ће се израдити на прописаним обрасцима: Образац 1 - Биланс стања и Образац 5 - Извештај о извршењу буџета за 2021. годину и то ће бити достављено Управи за трезор, у складу са чланом 78. Закона о буџетском систему, у роковима како је прописано.

У 2021. години Комисија је у оквиру програма – Уређење, управљање и надзор финансијског и фискалног система из извора финансирања 01, утрошила средства у износу од 70.585.531,85 динара, односно 81% планираног буџета, руководећи се начелима одговорног фискалног управљања, рационалности, функционалности и ефикасности.

Табела 1- Одобрен буџет Комисије за 2021. годину

Раздео	Програм	Функција	Програмска живност/Пројекат	Економска класификација	ОПИС	Одобрена средства Финансијским планом за 2021.г./Средства умањена Ребалансом буџета
60					Комисија за контролу државне помоћи	96.848.000,00/ 86.990.000,00
					Извори финансирања за раздео 60	
				01	Приходи из буџета	96.848.000,00/ 86.990.000,00
	2301				Уређење, управљање и надзор финансијског и фискалног система	96.848.000,00/ 86.990.000,00
		110			Извршни и законодавни органи, финансијски и фискални послови	96.848.000,00/ 86.990.000,00
			0017		Контрола државне помоћи	96.848.000,00/ 86.990.000,00
				411	Плате, додаци и накнаде запослених (зараве)	39.295.000,00
				412	Социјални доприноси на терет послодавца	6.532.000,00
				413	Накнаде у натура	100.000,00
				414	Социјална давања запосленима	550.000,00
				415	Накнаде трошкова за запослене	967.000,00
				416	Награде запосленима и остали посебни расходи	200.000,00
				421	Стални трошкови	8.680.000,00
				422	Трошкови путовања	1.980.000,00
				423	Услуге по уговору	17.570.000,00
				424	Специјализоване услуге	500.000,00
				425	Текуће поправке и одржавање	3.600.000,00

426	Материјал	1.000.000,00
482	Порези, обавезне таксе, казне, пенали и камате	5.000,00
512	Машине и опрема	5.011.000,00
515	Нематеријална имовина	1.000.000,00

У децембру 2021. године извршено је преусмеравање са једне економске класификације расхода и издатака на другу. Економска класификација: 411 – Плате, додаци и накнаде запослених (зараде) увећана је за износ од 1.400.000,00 динара и 412 – Социјални доприноси на терет послодавца увећана је за износ 250.000,00 динара, а уједно је извршено умањење на економској класификацији 423 – Услуге по уговору за износ од 1.650.000,00 динара. Закључно са 31. децембром 2021. године укупан износ на економској класификацији 411 износио је 40.695.000,00 динара, на економској класификацији 412 износио је 6.782.000,00 динара, а укупан износ на економској класификацији 423 износио је 15.920.000,00 динара. Измене у апропријацијама извршене су у складу са Процедуром за евидентирање и промену апропријације⁵ и у складу са чланом 61. став 7. Закона о буџетском систему, а преусмеравање апропријација одобрених на име одређених издатака у оквиру раздела у износу од 10% извршене су ради обезбеђења недостајућих средстава потребних за исплату плата, додатака и накнада запослених (зарада) и припадајућих социјалних доприноса. У складу са горе поменутих извршена је измена Финансијског плана Комисије за 2021. годину на коју је сагласност дао надлежни одбор Народне скупштине.

⁵ Преусмеравање апропријације са једне економске класификације расхода и издатака на другу, одобрава Министарство финансија – Сектор буџета

Сви расходи Комисије настали су као резултат спровођења програма Уређење, управљање и надзор финансијског и фискалног система и правдају се његовим извршењем – Табела 2. Преглед извршења Финансијског плана Комисије, за Програм - Уређење, управљање и надзор финансијског и фискалног система, Програмска активност - Контрола државне помоћи и извор финансирања 01.

Табела 2 – Извршење буџета Комисије за 2021. годину⁶

Функција	Извор финансирања	Програм	Пројекат	Екон.кл.	Опис	Измена Финансијског плана за 2021.годину	Реализовано	% Реализације
110	01	2301	0017	411	Плате, додаци и накнаде запослених (зараве)	40.695.000,00	40.656.874,50	100%
				412	Социјални доприноси на терет послодавца	6.782.000,00	6.757.793,23	100%
				413	Накнаде у натури	100.000,00	61.200,00	61%
				414	Социјална давања запосленима	550.000,00	67.811,22	12%
				415	Накнаде трошкова за запослене	967.000,00	269.579,19	28%
				416	Награде запосленима и остали посебни расходи	200.000,00	71.191,33	36%
				421	Стални трошкови	8.680.000,00	6.668.970,11	77%
				422	Трошкови путовања	1.980.000,00	82.600,00	4%
				423	Услуге по уговору	15.920.000,00	8.528.930,83	54%
				424	Специјализоване услуге	500.000,00	215.500,00	43%
				425	Текуће поправке и одржавање	3.600.000,00	3.536.258,37	98%
				426	Материјал	1.000.000,00	587.042,88	59%
				482	Порези, обавезне таксе, казне, пенали и камате	5.000,00	0,00	0%
				512	Машине и опрема	5.011.000,00	2.648.562,80	53%
				515	Нематеријална имовина	1.000.000,00	433.217,40	43%
УКУПНО 01 Приходи из буџета						86.990.000,00	70.585.531,85	81%
УКУПНО ЗА ФУНКЦИЈУ 110:						86.990.000,00	70.585.531,85	81%

Плате, додаци и накнаде запослених (зараве) и социјални доприноси на терет послодавца сагласно Закону о контроли државне помоћи и Закону о платама државних службеника и намештеника извршени су у износу од 47.414.667,73 динара.

⁶ Проценти су заокружени на цео број

Социјална давања запосленима извршена су у укупном износу од 67.811,22 динара и односе се на исплате помоћи у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице у износу од 67.811,22 динара, у складу са чланом 45. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“, бр. 38/19 и 55/20).

Накнаде трошкова за запослене извршене су у укупном износу од 269.579,19 динара односе се на исплату трошкова превоза за долазак на посао и одлазак са посла у градском, приградском и међуградском превозу до висине месечне претплатне карте, у складу са Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника и Уредбом о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима.

Награде запосленима и остали посебни расходи – у оквиру наведених расхода у укупном износу од 71.191,33 динара, исплаћена је јубиларна награда за једно запослено лице, које је испунило услове прописане одредбом члана 46. Посебног колективног уговора за државне органе.

Стални трошкови извршени су у укупном износу од 6.668.970,11 динара, на име енергетских услуга у износу од 200.794,95 динара, комуналних услуга у износу од 229.445,34 динара, услуга комуникације у износу од 245.510,40 динара, трошкова осигурања у износу од 91.160,19 динара и закупа имовине и опреме у износу од 5.902.059,23 динара.

Трошкови путовања – остали трошкови транспорта извршени су у укупном износу од 82.600,00 динара, за пресељење рачунарске опреме, канцеларијског намештаја и целокупне документације на нову адресу.

Услуге по уговору – расходи на име услуга по уговору извршени су у укупном износу од 8.528.930,83 динара и односе се на: остале стручне услуге у износу од 7.893.605,09 динара (накнаде по уговору о привременим и повременим пословима и накнаде по уговору о делу), трошкове репрезентације у износу од 85.682,50 динара, остале услуге штампања у износу од 36.783,24 динара, остале компјутерске услуге у износу од 39.360,00 динара, услуге образовања и усавршавања запослених у износу од 432.000,00 динара и издатке за стручне испите запослених у износу од 41.500,00 динара.

Специјализоване услуге – расходи на име специјализованих услуга извршени су у износу од 215.500,00 динара, а односе се на здравствене прегледе запослених.

Текуће поправке и одржавање – трошкови текућих поправки и одржавања зграда и објеката утрошени су у укупном износу од 3.530.595,72 динара, а трошкови текућих поправки и одржавања опреме утрошени су у укупном износу од 5.662,65 динара.

Материјал – расходи за набавку материјала извршени су у укупном износу од 587.042,88 динара. Наведени расходи се односе на набавку канцеларијског материјала и осталог административног материјала у износу од 217.506,00 динара, стручне литературе за редовне потребе запослених у износу од 54.450,00 динара, набавку потрошног материјала, инвентара и осталог материјала за посебне намене у износу од 235.966,46 динара, природне негазиране воде за потребе запослених у износу од 58.240,42 динара и материјала за одржавање хигијене у износу од 20.880,00 динара.

Машине и опрема – издаци за набавку машина и опреме извршени су у укупном износу од 2.648.562,80 динара. Наведени издаци се односе на набавку канцеларијског намештаја (73 комада) у износу од 1.113.886,80 динара, уређаја за климатизацију (15 комада) у износу од 1.017.406,00 динара, рачунарске опреме – штампача, скенера и мрежне опреме (9 комада) у износу од 202.320,00 динара и комуникационе опреме – мобилних телефона (5 комада) у износу од 314.950,00 динара.

Нематеријална имовина – издаци за набавку компјутерског софтвера извршени су у износу од 357.000,00 динара, лиценци за рад на рачунарима у износу од 33.171,00 динара и остале нематеријалне имовине (сертификата RapidSSL Wildcardy) за израду електронског регистра за пријаву државне помоћи коју спроводи пројекат „Подршка Комисији за контролу државне помоћи” у износу од 43.046,40 динара.

Највећи део текућих расхода и издатака Комисије у 2021. години из извора финансирања 01 – приходи из буџета, не рачунајући лична примања запослених, тј. плате, доприносе и накнаде по основу рада, односе се на закуп пословног простора, набавку канцеларијске опреме, услуге по уговору и услуге текућег одржавања објекта.

Табела 3– Приказ највећих расхода и издатака

Опис	Утрошена средства – извор фин. 01
Стални трошкови Закуп имовине и опреме (закуп пословног простора, закуп административне опреме, услуге комуникације...)	6.668.970,11
Услуге по уговору	8.528.930,83
Текући поправке и одржавање	3.536.258,37
Машине и опрема Административна опрема (рачунарска опрема, комуникациона опрема, канцеларијски намештај)	2.648.562,80

Резиме овог дела извештаја је да је у циљу стварања оптималних услова за рад запослених Комисија набавила административну опрему и то претежно канцеларијску опрему у вредности од 2.131.292,80 динара, рачунарску опрему у вредности од 202.320,00 динара и комуникациону опрему у вредности од 314.950,00 динара.

Табела 4 – Набављена опрема

Ек.клас.	Конто	Опис конта	Извор финансирања	
512	512211	Намештај	01	1.113.886,80
	512212	Уградна опрема – уређаји за климатизацију	01	1.017.406,00
	512222 / 512223	Рачунарска опрема	01	202.320,00
	512233	Мобилни телефони	01	314.950,00
	Укупно 512:	Машине и опрема	01	2.648.562,80

Табела 5– Нематеријална имовина

Ек.клас.	Конто	Опис конта	Извор финансирања	
515	515111	Компјутерски софтвер	01	357.000,00
	515192	Лиценце	01	33.171,00
	515199	Остала нематеријална основна средства - сертификат	01	43.046,40
	Укупно 515:	Нематеријална имовина	01	433.217,40

Набављена рачунарска опрема, канцеларијски намештај, уградна опрема, комуникациона опрема и нематеријална имовина приказани су у Табели 6.

Табела 6 – Приказ набављене опреме

Ред.број	Назив основног средства	Извор финансирања	Количина	Цена по комаду са ПДВ-ом	Укупно
1.	Лиценца за антивирус програм Kaspersky Internet Security Multi Device – KISBuss FS1Y010L	01	10	1.166,40	11.664,00
2.	Лиценца за антивирус програм Kaspersky Internet Security Multi Device-KISBuss FS1Y005L	01	5	1.613,40	8.067,00
3.	Компјутерски софтвер	01	1	357.000,00	357.000,00
4.	Лиценца за антивирус програм Kaspersky Internet Security Multi Device-KISBus FS1Y005L	01	5	1.613,40	8.067,00
5.	Лиценца за антивирус програм Kaspersky Internet Security Multi Device-KISBuss FS1Y003L	01	3	1.791,00	5.373,00
6.	Laserski štampač – Canon – SENSYS LBP-226dw USB2.0/LAN/Wi-Fi	01	1	27.220,80	27.220,80
7.	Laserski štampač – Canon – SENSYS LBP-226dw USB2.0/LAN/Wi-Fi	01	4	27.220,80	108.883,20
8.	Skener Fujitsu SP -1125 Scanner PA03708-B011	01	1	38.376,00	38.376,00
9.	Намештај - висока радна фотеља	01	12	12.852,00	154.224,00
10.	Уградна канцеларијска опрема-Клима уређај са монтажом	01	2	63.790,00	127.580,00

	HIS000159-ZIDNA HISENSE ECO SMART 9K HISE CD25YR3F				
11.	Уградна канцеларијска опрема - Клима уређај са монтажом HIS000136 -ZIDNA HISENSE ECO SMART INVERTER CD35YR3F	01	5	66.790,00	333.950,00
12.	Уградна канцеларијска опрема - Клима уређај са монтажом HIS000129 –MULTI SPOLJNA HISENSE 36000 BTU	01	2	157.416,00	314.832,00
13.	Уградна канцеларијска опрема - Клима уређај са монтажом HIS000129 – MULTI UNUTRAŠNJA ZIDNA HISENSE 12K HISE DJ35VE0BG	01	6	40.174,00	241.044,00
14.	Мрежна опрема (wifi) Ubiquiti UniFI UAP AC Lite	01	2	12.600,00	25.200,00
15.	Мрежна опрема - Netis Swich Netis Port 5-Port Switch 10/100	01	1	2.640,00	2.640,00
16.	Остала нематеријална основна средства -Сертификат RapidSSL Wildcard	01	1	43.046,40	43.046,40
17.	Мобилни телефони – Samsung Galaxy S20FE 6GB/128GB (2020) Navy Blue DS (G780)	01	5	62.990,00	314.950,00
18.	Намештај -угаони радни сто 200x190 са фиокама (1 X wenge, 4 X bagrem)	01	5	45.912,00	229.560,00
19.	Намештај -овални конференцијски сто 240X100 са металним ногама	01	1	36.960,00	36.960,00
20.	Намештај -Канцеларијски сто 138X80	01	2	16.800,00	33.600,00
21.	Намештај - Клуб сто 100X60	01	2	10.176,00	20.352,00
22.	Намештај -Клуб сто 60X60X45	01	3	8.670,00	26.010,00
23.	Намештај-Орман архивски 80X40X195	01	2	19.008,00	38.016,00
24.	Намештај-Орман 2 врата 80X40X138	01	8	14.046,00	112.368,00
25.	Намештај-Орман стаклени 80X40X138	01	2	21.456,00	42.912,00
26.	Немаштај-Ниска комода 4 врата 160X40X80	01	2	21.456,00	42.912,00
27.	Намештај -Конференцијска столица SILLA, штоф	01	14	8.419,20	117.868,80
28.	Намештај-Клуб фотеља	01	8	19.278,00	154.224,00
29.	Намештај-Клуб двосед	01	2	30.840,00	61.680,00
30.	Намештај-стојећи чивилук, хромирани	01	10	4.320,00	43.200,00
Укупно					3.081.780,20

Сви расходи и издаци у 2021. години били су утрошени сразмерно броју и потребама запослених за несметано обављање пословних задатака у Комисији, а уједно и нови пословни простор је условљавао и процес адаптације и набавку потребне административне опреме.

Усвојеним Финансијским планом за 2022. годину обезбеђена су средства из буџета Републике Србије за рад Комисије у 2022. години.

4. КОНТРОЛА ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

4.1. Оцена усклађености државне помоћи

Комисија утврђује постојање и оцењује усклађеност државне помоћи са правилима за доделу кроз доношење решења, мишљења и обавештења, подзаконска аката и нацрте подзаконских аката које Комисија преко министарства надлежног за послове финансија предлаже Влади на усвајање, поступа по иницијативама и упитима достављеним Комисији, израђује годишњи извештај о додељеној државној помоћи и попису шема државне помоћи и друге послове из надлежности Комисије прописане чланом 10. Закона.

- Решења Комисије

На поступке пред Комисијом примењују се одредбе Закона о контроли државне помоћи и одредбе закона којим се уређује општи управни поступак. Странка у поступку пред Комисијом је давалац државне помоћи, односно подносилац пријаве. Комисија доноси одлуке у поступку претходне контроле или накнадне контроле. У поступку се предузимају потребне доказне радње у циљу потпуног и правилног утврђивања чињеничног стања, прибављају се подаци, исправе и ствари, врши непосредни увид (увиђај) и обавља вештачење.

У току 2021. године, Комисија је донела 130 решења којима се утврђује постојање и оцењује усклађеност државне помоћи са правилима за доделу државне помоћи. Од наведеног броја решења, 118 решења је донето у поступку претходне контроле, 11 решења у претходном поступку у накнадној контроли и једно решење (са исправком решења) у поступку накнадне контроле. Битно је истаћи да је, од наведених 130 решења којима је Савет мериторно одлучио о постојању и усклађености државне помоћи, донето 128 решења којима је државна помоћ оцењена као усклађена, једно решење којим је државна помоћ оцењена као делимично усклађена и једно решење (са исправком решења) којим се утврђује да је државна помоћ додељена супротно одредбама Закона и налаже њен повраћај.

Предмет утврђивања постојања и оцене усклађености државне помоћи у највећем делу се односио на хоризонталну државну помоћ и регионалну државну помоћ. Хоризонтална државна помоћ је намењена већем броју унапред неодређених (непознатих) корисника и знатно мање нарушава тржишну конкуренцију од секторске државне помоћи. Позитивни ефекти ове категорије државне помоћи су вишеструки, па се стога сматра мање селективном од секторске државне помоћи. Регионална државна помоћ се додељује ради подстицаја привредног развоја неразвијених, односно мање развијених региона, тј. подручја, пре свега оних у којима је животни стандард изузетно низак, или у којима влада велика незапосленост.

Сходно ставу 2. члана 32. Закона, ако се утврди да акт не садржи правни основ за доделу државне помоћи или не испуњава услове из члана 3. став 1. овог закона, пријава се одбацује решењем које доноси Савет Комисије, с тим у вези Савет Комисије је донео 11 решења којима је обуставио поступак претходне контроле државне помоћи. Такође, сходно ставу 3. члана 33. Закона ако странка одустане у потпуности од пријаве, председник Комисије доноси решење којим се обуставља поступак, у вези са чим је донето 11 решења којима је председник Комисије обуставио поступак, због одустанка странке од пријаве.

- Мишљења о усклађености прописа

Предлагач односно доносилац прописа дужан је да нацрт односно предлог прописа и пријаву из члана 30. Закона достави Комисији ради оцене његове усклађености са правилима о додели државне помоћи. Пропис се приликом доношења, односно утврђивања предлога може разматрати само уз мишљење Комисије које садржи оцену степена усклађености. Комисија даје мишљење о усклађености прописа који садрже услове или критеријуме за доделу државне помоћи са овим законом у року од 60 дана од дана пријема потпуне пријаве. С тим у вези, Савет Комисије је у току 2021. године донео десет мишљења на предлоге прописа, од којих седам оцењено као усклађено са правилима за доделу државне помоћи и три оцењено као делимично усклађено са правилима за доделу државне помоћи.

Од наведених, седам мишљења се односи на COVID-19 мере државне помоћи, које су настале као одговор Европске уније на озбиљну јавно-здравствену кризу изазвану заразном болести COVID-19 која је једнако погодила друштво и привреду због чега је била неопходна правовремена реакција како би се ублажиле последице. У том смислу и у Републици Србији креиране су мере којима се отклањају поремећаји у привреди проузроковани епидемијом заразне болести COVID-19, а односе се на штетне последице, озбиљне поремећаје у привреди и мере државне помоћи кроз докапитализацију учесника на тржишту.

Такође, битно је истакнути Мишљење о усклађености шеме државне помоћи која се додељују у складу са Предлогом уредбе о тржишној премији и фид-ин тарифи, Предлогом уредбе о моделу уговора о тржишној премији и Предлогом уредбе о квотама за тржишну премију, а на основу Закона о коришћењу обновљивих извора енергије. Државна помоћ, на основу наведене шеме, додељују се у облику тржишне премије и фид-ин тарифе, на које одређени учесници на тржишту могу да остваре право у поступку аукције, чиме је предвиђена мера државне помоћи усклађена са правилима о додели државне помоћи за производњу енергије из обновљивих извора прописаним у Уредби о условима и критеријумима усклађености државне помоћи за заштиту животне средине и у сектору енергетике („Службени гласник РС“, број 99/21).

Мишљења са оценом делимичне усклађености се односе на Нацрт закона о изменама Закона о утврђивању гарантне шеме као мера подршке привреде за ублажавање последица пандемије COVID-19, Нацрт закона о утврђивању друге гарантне шеме као мере подршке привреде за ублажавање последица пандемије COVID-19 и Предлога уредбе о подстицајима инвеститору да у Републици Србији производи аудиовизуелно дело.

- Обавештења о обавези усклађивања са Законом о контроли државне помоћи

Ако је пропис донет, а нарочито ако су средства додељена на основу прописа без претходне оцене степена усклађености Комисије, у складу са ставом 2. члана 31. Закона, Комисија обавештава доносиоца, односно предлагача прописа о обавези усклађивања са овим законом. Обавештење из члана 31. става 5. Закона са предлогом о начину усклађивања и неопходним мерама из овог закона се доставља Влади ради информисања. С тим у вези, у току 2021. године, донето је једно обавештење којим се Министарство трговине, туризма и телекомуникација обавезује на додатно усклађивање Уредбе о утврђивању програма о праву на помоћ баровима и ноћним клубовима због потешкоћа у пословању COVID-19. Наведена обавеза усклађивања се односи на прописивање укупног процењеног износа средстава за доделу, прописивање појединачног износа по кориснику као и крајњег рока доделе државне помоћи.

- Обавештења о потреби пријаве државне помоћи

Давалац државне помоћи може пре доношења, усвајања или утврђивања основа за доделу потенцијалне помоћи, доставити Комисији предлог акта којим се такав основ прописује. У складу са чланом 28. Закона, по достављању предлога акта, Комисија у року од осам дана од дана пријема, обавештава даваоца о потреби пријаве државне помоћи. Ако предложени акт представља основ за доделу државне помоћи, обавештење обавезно садржи и врсту државне помоћи коју давалац мора да пријави. У току 2021. године, дата су укупно 52 обавештења о потреби пријаве државне помоћи, од којих су већина била обавештења да није потребно доставити пријаву државне помоћи.

- Обавештење о поднетој иницијативи

Сходно члану 34. Закона, свака заинтересована страна може доставити иницијативу за покретање поступка накнадне контроле. Поред конкурената и других лица који су дужни да докажу свој правни интерес, остављена је могућност подношења иницијативе како од стране даваоца тако и од стране корисника државне помоћи. Илустрације ради, давалац државне помоћи може поднети иницијативу уколико сматра да се средства користе супротно намени, док корисник то може урадити из разлога правне сигурности, уколико сматра да трансакција садржи елементе државне помоћи.

У 2021. години је поднета једна иницијатива за покретање поступка накнадне контроле, коју је Комисија размотрила и утврдила да нема основа за покретање наведеног поступка, о чему је обавестила подносиоца.

- Управне мере

Комисија је у 2021. години покренула један поступак накнадне контроле у вези са доделом државне помоћи Министарства привреде и Града Врања корисницима Geox S.p.A. Italia, са седиштем на адреси Via Feltrina Centro 16, 31044 Biadene di Montebelluna (TV) – Italy и TECHNIC DEVELOPMENT doo Vranje, са седиштем у С. Бунушевац бб, Врање, МБ: 20862467, а која је додељена за реализацију инвестиционог пројекта „Изградња фабрике за производњу обуће“ у Врању.

С тим у вези, Комисија је донела решење којим је утврђено да је државна помоћ коју су Министарство финансија и привреде (чији је правни следбеник, у овој правној ствари, Министарство привреде) и Град Врање доделили Привредном друштву TECHNIC DEVELOPMENT doo Vranje - U LIKVIDACIJI за реализацију инвестиционог пројекта „Изградња фабрике за производњу обуће“ у Врању додељена супротно одредбама Закона о контроли државне помоћи и наложено Министарству привреде, као правном следбенику Министарства финансија и привреде, у овој правној ствари да, без одлагања, предузме мере према кориснику у циљу повраћаја државне помоћи.

Комисија је утврдила да је Привредном друштву TECHNIC DEVELOPMENT doo Vranje - U LIKVIDACIJI, за реализацију предметног инвестиционог пројекта додељена државна помоћ кроз различите инструменте, и то кроз субвенције, финансирање опремања земљишта објектима комуналне инфраструктуре и нивелације земљишта, доделу земљишта у јавној својини Града Врања, без накнаде и ослобађање корисника од плаћања накнаде за уређење грађевинског земљишта и локалне комуналне таксе за истицање фирме на пословном простору. Износ укупно додељене државне помоћи помоћи по свим наведеним инструментима прелази могући износ прописан Законом и Уредбом о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/10, 100/11 и 91/12), сходно чему је наложен повраћај државне помоћи, и то:

- 1) у износу од 90.687.891,33 динара, увећаном за законску затезну камату, почев од 1. априла 2016. године до дана повраћаја искоришћеног износа,
- 2) у износу од 323.356.500,00 динара, увећаном за законску затезну камату, почев од 23. децембра 2016. године до дана повраћаја искоришћеног износа.

- Поступак пред Управним Судом

Привредно друштво TECHNIC DEVELOPMENT doo Vranje - U LIKVIDACIJI поднело је тужбу Управном суду у Београду против Решења Комисије за контролу државне помоћи број: 401-00-00194/2021-01/18 од 1. новембра 2021. године, исправљеног

Решењем Комисије за контролу државне помоћи број: 401-00-00194/2021-01/20 од 5. новембра 2021. године.

У поменутом решењу је утврђено да је државна помоћ, коју су Министарство финансија и привреде (чији је правни следбеник, у овој правној ствари, Министарство привреде) и Град Врање доделили Привредном друштву **TECHNIC DEVELOPMENT doo Vranje - U LIKVIDACIJI**, за реализацију инвестиционог пројекта „Изградња фабрике за производњу обуће“ у Врању, додељена супротно одредбама Закона и наложено Министарству привреде да предузме мере према кориснику у циљу повраћаја државне помоћи.

Комисија је у року доставила одговор на тужбу и поступак је и даље у току.

- Упити

Комисија је путем електронске поште комуницирала са даваоцима државне помоћи и другим заинтересованим лицима и давала одговоре на њихове упите, односно одговорила је на 88 упита у току 2021. године.

Питања упућена од стране даваоца државне помоћи Комисији преваходно су се односила на вођење евиденције *de minimis* помоћи као и достављање попуњених табела Комисији ради израде Извештаја о додељеној државној помоћи у Републици Србији.

Такође, Комисија је давала одговоре на достављене упите у вези са захтевима за давање ближих појашњења на питања да ли додела средстава у одређеним областима (пољопривреда, спорт, верске заједнице, удружење грађана и др.) подлеже контроли државне помоћи у складу са Законом, као и то да ли се одређена давања и погодности која се додељују корисницима сматрају средствима за доделу државне помоћи.

Комисија је комуницирала са даваоцима државне помоћи у вези са расписивањем конкурса који се односе на суфинансирање пројеката у области јавног информисања.

Услед настале ситуације са пандемијом вируса COVID-19, Комисија је давала одговоре на упите у вези са применом прописа који се односе на доделу државне помоћи ради отклањања последица на привреду проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19.

- Статистички приказ рада Комисије

Савет Комисије је у току 2021. године одржао 64 седнице, на којима је донет 141 акт којим је утврђивано постојање државне помоћи и оцењена усклађеност државне помоћи са правилима за доделу државне помоћи. Поред наведених аката, поступајући по члану 28. Закона, поднетим иницијативама, достављеним упитима електронским путем као и

захтевима за приступ информацијама од јавног значаја донето је 146 аката. Од приказаних Решења о утврђивању постојања и оцени усклађености државне помоћи, највећи број се односи на јединице локалне самоуправе (104), затим Министарство културе и информисања (шест), Републичку дирекцију за имовину Републике Србије (четири), Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (четири) и Министарство привреде (четири). Мишљења о усклађености прописа односе се на предлоге прописа који су достављали Министарство трговине туризма и телекомуникација (три) Министарство финансија (три), Министарство културе и информисања (два), Министарство рударства и енергетике (један) и Министарство привреде (један).

Одлуке Комисије	
Решења о утврђивању постојања и оцени усклађености државне помоћи	130
Мишљења о усклађености прописа	10
Обавештења о обавези усклађивања са Законом о контроли државне помоћи	1
Обавештења о потреби пријаве државне помоћи	52
Обавештење о поднетој иницијативи	1
Решење којим се обуставља поступак	22
Обавештења о достављеним упитима електронским путем	88
Закључак за допуну документације	17
Остало	11
Одговор за захтев за приступ информацијама од јавног значаја	5
Укупно	337

Одлуке Комисије

4.2. Годишње извештавање

Сходно члану 50. Закона, на основу података прикупљених од давалаца државне помоћи, Комисија усваја годишњи извештај о додељеној државној помоћи у претходној години најкасније до трећег квартала текуће године, који подноси Влади на усвајање. Такође, сходно члану 51. Закона, Комисија израђује годишњи извештај о попису шема државне помоћи, који доставља Влади у првом кварталу текуће године за претходну годину.

- Годишњи извештај о додељеној државној помоћи

Давалац државне помоћи је дужан да води евиденцију о додељеној државној помоћи и да достави податке неопходне за сачињавање годишњег извештаја најкасније до 15. јуна текуће за претходну годину. Ако давалац државне помоћи не достави тражене податке у наведеном року Комисија може сачинити извештај и без тих података, при чему ће у уводном делу истаћи да давалац државне помоћи није испунио обавезу предвиђену Законом. Подаци коришћени за израду годишњег извештаја могу се доставити трећим лицима, по добијању сагласности даваоца државне помоћи, у форми и облику који давалац одреди. Комисија за контролу државне помоћи је усвојени Извештај о додељеној државној помоћи у Републици Србији у 2020. години поднела Влади Републике Србије на усвајање.

Извештај представља аналитички преглед додељене државне помоћи у одређеној години, с тим да се, ради свеобухватности прегледа и праћења кретања, приказују и упоредни подаци за претходне две године. Комисија саставља предлог годишњег извештаја о додељеној државној помоћи и подноси га Влади Републике Србије на усвајање. Детаљнији приказ и упоредни подаци из поменутог извештаја, као и објашњења о појединим терминима који се користе у области државне помоћи биће доступни на интернет презентацији Комисије након што Влада усвоји извештај.

- Годишњи извештај о попису шема државне помоћи

Годишњи извештај о попису шема државне помоћи садржи попис свих прописа који су на снази у тој години, а који представљају основ за доделу државне помоћи. Извештај се доставља Влади у првом кварталу текуће године за претходну годину и садржи листу прописа са оценом усклађености и препорукама Комисије за усклађивање са правилима за доделу.

Савет Комисије је, на 106. седници одржаној 27. децембра 2021. године, усвојио Годишњи извештај о попису шема државне помоћи у Републици Србији за 2020. годину који садржи листу од 117 шема државне помоћи из надлежности републичких органа, органа аутономне покрајине и органа јединица локалне самоуправе. Од свих пописаних шема, за шест шема је констатовано да је неопходно усклађивање са правилима за доделу државне помоћи, и то:

- Чл. 21в, 21г, 21д и 21ђ Закона о порезу на доходак грађана ("Службени гласник РС", бр. 24/01, 80/02, 80/02 - др. закон, 135/04, 62/06, 65/06 - исправка, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11, 91/11 - УС, 93/12, 114/12 - УС, 47/13, 48/13 - исправка, 108/13, 57/14, 68/14 - др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19 и 153/20), Правилник о начину и поступку остваривања пореске олакшице за запошљавање приправника и лица млађих од 30 година ("Службени гласник РС", број 72/06), Правилник о обрасцу захтева за повраћај плаћених пореза и доприноса по основу олакшица за запошљавање ("Службени гласник РС", број 3/20) и Правилник о начину и поступку остваривања пореске олакшице за запошљавање лица са инвалидитетом ("Службени гласник РС", број 72/06) (Министарство финансија);

- Чл. 45, 45б, 45в и 45г Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање ("Службени гласник РС", бр. 84/04, 61/05, 62/06, 5/09, 52/11, 101/11, 47/13, 108/13, 57/14, 68/14 - др. закон, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19 и 153/20) (Министарство финансија)

- Чл. 19. и 29. став 3. Закона о слободним зонама ("Службени гласник РС", број 62/06)(Министарство финансија)

- Чл. 25а став 3, 30а, 46, 50а и 50ј Закона о порезу на добит правних лица ("Службени гласник РС", бр. 25/01, 80/02 -др. закон, 80/02, 43/03, 84/04, 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 - др. закон, 142/14, 91/15 -др. пропис, 112/15, 113/17, 95/18, 86/19 и 153/20) (Министарство финансија),

- Правилник о суфинансирању пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања („Службени гласник РС”, бр. 16/16 и 8/17) (Министарство културе и информисања),

- Уредба о висини и условима за доделу подстицајних средстава (“Службени гласник РС”, бр. 88/09, 67/10, 101/10, 86/11 и 35/12) (Министарство заштите животне средине).

4.3. Нормативне активности

Законом је предвиђено доношење подзаконских аката којима Влада ближе уређује услове и критеријуме усклађености државне помоћи са правилима за доделу државне помоћ, правилима кумулације, правилима и условима за доделу *de minimis* помоћи и садржину и облик пријаве државне помоћи. Такође је прописано и доношење подзаконских аката Комисије којима се ближе уређује понашање типичног учесника на тржишту у приватној својини, облик и садржина иницијативе за покретање поступка накнадне контроле, облик и садржина годишњег извештаја о додељеној државној помоћи, облик и садржина годишњег извештаја о попису шема и др.

С тим у вези, 2021. годину обележио је интензиван рад Комисије на изради великог броја подзаконских аката којима се уређују критеријуми и услови усклађености државне помоћи. Комисија предлаже Влади преко Министарства финансија доношење прописа и самостално доноси подзаконска акта за спровођење Закона. Приликом израде сваког акта Комисија је спровела јавне консултације тако што је на својој интернет страници објавила нацрте уредаба, правилника и упутстава и позвала стручну јавност и све заинтересоване грађане да доставе своје коментаре, предлоге и сугестије, а ради изналажења бољих решења и ефикасније примене правила о контроли државне помоћи.

Доношењем наведених подзаконских аката хармонизован је велики део домаћег законодавства са европским правним тековинама из области контроле државне помоћи, чиме су испуњене обавезе Републике Србије које следе на основу члана 73. ССП-а, али и мерила која су неопходна да Република Србија испуни ради отварања преговарачког Поглавља 8 – Политика конкуренције. Овакве активности за циљ имају убрзавање поступка приступања Републике Србије Европској унији, што је и афирмативно констатовано у Годишњем извештају о напретку ЕУ.

- Подзаконска акта којима се ближе уређују правила за доделу државне помоћи

У 2021. години донето је 14 подзаконских аката који представљају резултат усклађивања са европским правним тековинама, од чега 8 уредби, 3 правилника и 3 упутства:

- Уредба о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи (“Службени гласник РС”, број 23/21)

Уредбом о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи ближе се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи за унапређење економског развоја подручја у Републици Србији са изузетно ниским животним стандардом или са високом стопом незапослености, унапређење развоја одређених привредних делатности или одређених привредних подручја у Републици Србији (регионална државна помоћ).

Овом уредбом извршена је хармонизација домаћих прописа са правном тековином Европске уније, на начин да је преузета релевантна садржина Уредбе Европске комисије број 651/2014 од 17. јуна 2014. године о проглашавању одређених категорија државне помоћи усклађеним са заједничким тржиштем у примени чл. 107 и 108. Уговора (о функционисању ЕУ) (*Commission Regulation (EU) N°651/2014 of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty (OJ L 187, 26.6.2014, p. 1)*)(ГБЕР) и Смерница Европске комисије о регионалној државној помоћи за период 2014-2020. године (*Guidelines on regional State aid for 2014-2020 (OJ C 209, 23.7.2013)*).

- Уредба о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) (“Службени гласник РС”, број 23/21)

Овом уредбом ближе се уређују правила и услови за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи), одређује горња граница износа *de minimis* помоћи, кумулација, као и обавезе давалаца и корисника *de minimis* помоћи, а преноси се садржина Уредбе Комисије (ЕЗ) Број: 1407/2013 од 18. децембра 2013 о примени чл. 107. и 108 Уговора о функционисању ЕУ на *de minimis* помоћ (*Commission Regulation (EC) No 1407/2013 of 18 December 2013 on the application of Articles 107 and 108 of the Treaty on the Functioning of the European Union to de minimis aid (OJ L 352, 24. 12. 2013)*).

- Уредба о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи (“Службени гласник РС”, број 62/21)

Овим подзаконским актом ближе се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи која се додељује ради унапређења развоја одређених привредних делатности учесника на тржишту који се разврставају у микро, мала и средња правна лица, за истраживање, развој и иновације, за усавршавање, за запошљавање, ради отклањања штетних последица проузрокованих одређеном природном катастрофом, за спортску и вишенаменску инфраструктуру, за локалну инфраструктуру и за развој широкопојасне инфраструктуре (хоризонтална државна помоћ).

У погледу хармонизације овим актом преузета је релевантна садржина Уредбе Европске комисије број 651/2014 од 17. јуна 2014. године о проглашавању одређених категорија државне помоћи усклађеним са заједничким тржиштем у примени чл. 107 и 108. Уговора (о функционисању ЕУ), која се односи на доделу државне помоћи за наведене намене.

- Уредба о условима и критеријумима усклађености државне помоћи за санацију и реструктурирање учесника на тржишту у тешкоћама (“Службени гласник РС”, број 62/21)

Овом уредбом ближе се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи за санацију и реструктурирање учесника на тржишту у тешкоћама ради унапређења развоја одређених привредних делатности или одређених привредних подручја у Републици Србији и преноси се садржина Смерница Европске комисије о државној помоћи за санацију и реструктурирање нефинансијских учесника на тржишту у тешкоћама (*Guidelines on State aid for rescuing and restructuring non-financial undertakings in difficulty (2014/C 249/01)*).

- Уредба о условима и критеријумима усклађености државне помоћи за културу (“Службени гласник РС”, број 62/21)

Уредбом о условима и критеријумима усклађености државне помоћи за културу ближе се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи за културу, унапређење заштите, очувања културног наслеђа и стварање и промовисање производа од културног значаја (аудиовизуелна дела) и преноси се релевантна садржина ГБЕР-а и Саопштење Европске комисије о државној помоћи за филмове и друга аудиовизуелна дела (*Communication from the Commission on State aid for films and other audiovisual works (OJ C 332, 15.11.2013, p. 1)*).

- Уредба о условима и критеријумима усклађености државне помоћи за заштиту животне средине и у сектору енергетике (“Службени гласник РС”, број 99/21)

Овом уредбом ближе се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи ради унапређења заштите животне средине и развоја сектора енергетике у Републици Србији и преноси релевантна садржина ГБЕР-а и Смерница о државној помоћи за заштиту животне средине и енергетику 2014-2020 (*Guidelines on State aid for environmental protection and energy (2014-2020 OJ C 200, 28.6.2014, p. 1–55)*).

- Уредба о условима и критеријумима усклађености државне помоћи у облику накнаде за обављање услуга од општег економског интереса (“Службени гласник РС”, број 99/21)

Овом уредбом ближе се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи за обављање услуга од општег економског интереса и преноси садржина Обавештења Европске комисије - Смернице Европске уније за државну помоћ у облику накнаде за обављање јавне услуге (*Communication from the Commission - European Union framework for State aid in the form of public service compensation (OJ C 8, 11.1.2012)*) и Одлуке Европске комисије о примени члана 106. став 2. Уговора о функционисању Европске

уније у облику накнаде за обављање јавне услуге учесницима на тржишту којима је поверено обављање услуга од општег економског интереса (*Commission Decision on the application of Article 106(2) of the Treaty on the Functioning of the European Union to State aid in the form of public service compensation granted to certain undertakings entrusted with the operation of services of general economic interest (OJ L 7, 11.1.2012)*).

- Уредба о условима и критеријумима усклађености помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи) за обављање услуга од општег економског интереса (“Службени гласник РС”, број 99/21).

Наведеним подзаконским актом ближе се уређују правила и услови за доделу помоћи мале вредности за обављање услуга од општег економског интереса (*de minimis* помоћ за обављање услуга од општег економског интереса), одређује горња граница износа помоћи, кумулација, као и обавезе давалаца и корисника те помоћи.

Овим актом пренета је садржина Уредбе Комисије (ЕЗ) број 306/2012 о примени чл. 107. и 108. Уговора о функционисању Европске уније на *de minimis* помоћ која се додељује учесницима на тржишту који обављају услуге од општег економског интереса (*Commission Regulation (EC) No 306/2012 of 25 April 2012 on the application of Articles 107 and 108 of the Treaty on the Functioning of the European Union to de minimis aid granted to undertakings providing services of general economic interest (OJ L 114, 26.4.2012, p. 8)*).

- Упутство за оцењивање усклађености регионалне државне помоћи (“Службени гласник РС”, број 41/21)

Упутством за оцењивање усклађености регионалне државне помоћи ближе се уређује начин за оцењивање шеме регионалне државне помоћи и индивидуалне регионалне државне помоћи и преузета је садржина Смерница Европске комисије о регионалној државној помоћи за период 2014-2020. године (*Guidelines on regional State aid for 2014-2020 (OJ C 209, 23.7.2013)*).

- Упутство за оцењивање усклађености државне помоћи за запошљавање (“Службени гласник РС”, број 114/21)

Овим упутством ближе се уређује начин за оцењивање усклађености државне помоћи за запошљавање теже запошљивих незапослених и особа са инвалидитетом са правилима о додели државне помоћи и преноси садржина Саопштења Европске Комисије – Критеријуми за анализу усклађености државне помоћи за теже запошљиве незапослене и особе са инвалидитетом која се индивидуално пријављује (*Communication from the Commission - Criteria for the compatibility analysis of state aid to disadvantaged and disabled workers subject to individual notification (OJ C 188, 11.8.2009)*).

- Упутство за оцењивање усклађености државне помоћи за усавршавање (“Службени гласник РС”, број 126/21)

Овим упутством ближе се уређује начин за оцењивање усклађености државне помоћи за усавршавање са правилима о додели државне помоћи и преноси садржина Саопштења Европске Комисије – Критеријуми за анализу усклађености државне помоћи за усавршавање која се индивидуално пријављује (*Communication from the Commission - Criteria for the compatibility analysis of training state aid cases subject to individual notification (OJ C 188, 11.8.2009)*).

- Правилник о облику и садржини годишњег извештаја о додељеној државној помоћи (“Службени гласник РС”, бр. 41/21 и 60/21)

Правилником о облику и садржини годишњег извештаја о додељеној државној помоћи ближе се уређује облик и начин на који даваоци државне помоћи достављају Комисији податке о додељеној државној помоћи, у форми прописаног обрасца, а на основу којих Комисија израђује годишњи извештај о додељеној државној помоћи.

- Правилник о облику и садржини годишњег извештаја о попису шема државне помоћи (“Службени гласник РС”, број 41/21)

У складу са Правилником о облику и садржини годишњег извештаја о попису шема државне помоћи Комисија, на основу података које даваоци достављају на прописаном обрасцу, израђује годишњи извештај о попису шема државне помоћи. Извештај садржи и оцену усклађености шеме, као и препоруку Комисије у складу са којим прописом је потребно усклађивање, уколико је шема идентификована као неусклађена.

- Правилник о облику и садржини иницијативе за покретање поступка накнадне контроле (“Службени гласник РС”, број 72/21).

Правилником о облику и садржини иницијативе за покретање поступка накнадне контроле извршено је транспонување Уредбе Европске комисије број 372/2014 од 9. априла 2014. године (*Commission Regulation (EU) No 372/2014 of 9 April 2014 amending Regulation (EC) No 794/2004 as regards the calculation of certain time limits, the handling of complaints, and the identification and protection of confidential information*), тј. у потпуности је преузет образац Европске комисије на коме свако лице које има правни интерес, у складу са чланом 34. Закона, може поднети Комисији иницијативу за покретање поступка накнадне контроле државне помоћи.

- Подзаконска акта у вези са пандемијом заразне болести COVID-19

Имајући у виду да пандемија заразне болести COVID-19 још увек траје, приоритет Комисије 2021. године било је и доношење новог и измене и допуне постојећих

подзаконских аката којима се оцењују услови и критеријуми усклађености државне помоћи у привременим условима насталим због епидемије заразне болести COVID-19, а ради помоћи привредним субјектима за опоравак након ове кризе изазване пандемијом. Уједно је извршено додатно усклађивање домаћих прописа са релевантним ЕУ прописима из ове области, на начин да је на сваку измену и допуну Привременог оквира Европске комисије за мере државне помоћи у сврху подршке привреди у условима пандемије COVID – 19 (*Communication from the Commission temporary framework for state aid measures to support the economy in the current COVID-19 outbreak*), Комисија реаговала израдом одговарајућих нацрта подзаконских аката и пратећег материјала, који су достављени Министарству финансија ради предлагања Влади на разматрање и одлучивање. С тим у вези, донета је:

- Уредба о условима и критеријумима усклађености државне помоћи за истраживање, развој и унапређење производа и инфраструктуре неопходне за борбу против заразне болести COVID-19 (“Службени гласник РС”, бр. 62/21 и 125/21)

Овом уредбом ближе се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи за истраживање, развој и улагање у инфраструктуру за производњу, испитивање и унапређење производа неопходних за борбу против заразне болести COVID-19, ради унапређења развоја одређених привредних делатности. У оквиру општих настојања државе да ублаже последице епидемије заразне болести COVID-19 на своју привреду, у овој уредби утврђују се могућности које даваоци имају на основу правила европских правних тековина да пруже подршку истраживању и развоју у подручју болести COVID-19, инфраструктури за испитивање и унапређење процеса са лабораторијског на индустријски ниво производа потребних за сузбијање ширења болести COVID-19, као и подршку при производњи тих производа, како би се здравственом систему пружила подршка при сузбијању ширења заразне болести COVID-19.

Такође, упоредо са изменама европских правила, у више наврата су вршене измене и допуне постојећих уредби и то:

- Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19 (“Службени гласник РС”, бр. 54/20, 126/20, 17/21 и 132/21),
- Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 (“Службени гласник РС”, бр. 54/20, 126/20, 17/21 и 125/21), и
- Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи кроз докапитализацију учесника на тржишту ради отклањања поремећаја у привреди проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 (“Службени гласник РС”, бр. 126/20, 17/21 и 132/21).

Наиме, током 2021. године ситуација изазвана пандемијом наставила је да утиче негативно на ликвидност привредних субјеката и економију уопште због чега је неколико пута измењен Привремени оквир Европске комисије а нарочито у погледу периода важења правила која су овим оквиром обухваћена.

По својој природи пандемија је ванредна ситуација (ванредна околност, виша сила) која се није могла предвидети, па тако ни последице ове пандемије на учеснике на тржишту. Наиме, услови пословања у току пандемије битно се разликују од услова у којима тржиште нормално функционише. Директна последица пандемије огледа се у поремећају у снабдевању, смањењу потражње за свим робама и услугама и смањењу инвестиција. У овим ванредним околностима које су узроковане пандемијом учесници на тржишту могу се суочити са смањеном ликвидношћу. Солвентни и нешто мање солвентни учесници на тржишту могли би се суочити са изненадним мањком или чак недоступности ликвидних средстава, при чему су микро, мала и средња предузећа као и предузетници посебно изложена ризику. Наведена околност би краткорочно и средњорочно могла озбиљно утицати на економију бројних здравих учесника на тржишту и на њихове запослене, уз дугорочне последице по њихов опстанак.

Поред дефинисања и уочавања негативних околности у којима су се нашли учесници на тржишту, потребно је било и дефинисати и уочити негативне околности у којима се нашао сектор здравства. У односу на околности јавила се потреба за дефинисањем адекватне помоћи којом би се убрзало истраживање и развој у подручју болести COVID-19, у виду подршке за инфраструктуру за испитивање и унапређење процеса са лабораторијског на индустријски ниво производа потребних за сузбијање ширења болести COVID-19, али и подршке у виду оснаживања производње тих производа.

Правила о државној помоћи имају за циљ да у уобичајеним тржишним условима елиминишу могућности нарушавања конкуренције, односно да отклоне опасност од нарушавања конкуренције прописивањем јасних критеријума и услова када ће се државна помоћ сматрати усклађеном, а које мере не представљају државну помоћ.

- Нацрти подзаконских аката

Током 2021. године Комисија је израдила и Нацрт уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи у области јавног информисања.

Овом уредбом ближе се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи за финансирање услуге јавног медијског сервиса, финансирање производње медијских садржаја који имају за циљ остваривање јавног интереса у области јавног информисања и за организовање и учешће на стручним научним и пригодним скуповима као и унапређивање професионалних и етичких стандарда у области јавног информисања.

У погледу усклађивања са европском правном тековином, овом уредбом, у делу који се тиче финансирања услуге јавног медијског сервиса, преузета је садржина Смерница

Европске комисије о примени правила државне помоћи на услуге јавног медијског сервиса (*Communication from the Commission on the application of State aid rules to public service broadcasting*) (2009/C 257/01)), а финансирање производње медијских садржаја који имају за циљ остваривање јавног интереса у области јавног информисања је уређено на основу упоредне праксе (бројеви одлука Европске Комисије: SA.34138 (2012/N), SA.36366 (2013/N), SA.32886, SA.33243 (2012/NN), SA.37923 (2013/N), SA.44942 (2016/N), SA.45512 (2016/N), SA.57781 (2020/N), SA.60939 (2021/N), SA.61014 (2021/N), SA.63029 (2021/N), SA.63031 (2021/N), SA.63896 (2021/N)).

Такође, Комисија је радила на припреми новог Упутства за утврђивање референтне и дисконтне каматне стопе којом се преузима садржина Саопштења Комисије о ревизији начина за утврђивање референтне и дисконтне стопе (*Communication from the Commission on the revision of the method for setting the reference and discount rates*) (OJ C 14, 19.1.2008, p. 6).

У плану је да се и у наредној години настави са доношењем подзаконских акта у циљу прописивања услова и критеријума за оцену усклађености државне помоћи (у области саобраћаја, енергетике, истраживања, развоја и иновација, специфичних инструмената за доделу државне помоћи, државне помоћи финансијским институцијама, за развој широкопојасне инфраструктуре и др.) и даље хармонизације домаћег законодавства са правним тековинама ЕУ.

5. ИЗВЕШТАЈ О НАПРЕТКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ССП

Последњи Извештај Европске комисије о напретку Републике Србије је објављен 19. октобра 2021. године под називом „Радни документ Комисије, Република Србија, Извештај за 2021. годину који прати Саопштење Комисије упућено Европском парламенту, Савету, Европском економском и социјалном комитету и Комитету региона, Саопштење о политици проширења ЕУ за 2021. годину“ (у даљем тексту: Извештај ЕК).

У Извештају ЕК је констатовано да је Србија умерено припремљена на подручју политике у области конкуренције, остваривањем ограниченог напретка у усклађивању правила о државној помоћи са правним тековинама ЕУ (усвајање подзаконских аката) и јачању административних капацитета Комисије.

Што се тиче законодавног оквира, и поред усвојеног Закона и подзаконских аката истакнуто је да је потребно додатно усклађивање са правним тековинама ЕУ. Такође је истакнуто да није остварен напредак у усклађивању постојећих, а нарочито фискалних шема државне помоћи. Поред тога, наведено је да је неопходно извршити попис постојећих шема државне помоћи и дефинисати акциони план за усклађивање оних шема за које је утврђено да нису у сагласности са обавезама из ССП-а. С тим у вези, Комисија је, у складу са чланом 51. Закона, у децембру 2021. године извршила попис и израдила Годишњи извештај о попису шема државне помоћи за 2020. годину, који укључује све шеме (усклађене и неусклађене), које су на снази. У вези са наведеним, Влада Републике Србије је надлежна за доношење Акционог плана за усклађивање оних шема за које је утврђено да нису у сагласности са обавезама из ССП-а, док је утврђивање рокова и само усклађивање/хармонизација постојећих шема државне помоћи са релевантним законодавством ЕУ у надлежности ресорних министарстава.

Европска комисија је указала да је у извештајном периоду значајно ојачан капацитет Комисије коју тренутно чине 22 запослена, укључујући председника Комисије и четири члана Савета. Од овог броја 10 запослених је у Стручној служби Комисије, који раде на предметима контроле државне помоћи.

Констатовано је и да је број одлука Комисије и у поступку претходне и накнадне контроле државне помоћи значајно опао у 2020. години у односу на 2019. годину, као и да није донете ниједна одлука којом се државна помоћ оцењује као неусклађена, одлука о повраћају државне помоћи, нити условна одлука. Европска комисија је истакла да је неопходно појачати спровођење прописа који уређују контролу државне помоћи, нарочито поштовање обавеза пријаве државне помоћи и забране од доделе државне помоћи до доношења одлуке Комисије, како би се спречила пракса давања државне помоћи учесницима на тржишту (домаћим и страним) без претходног одобрења. Такође је истакнуто да је потребно помно праћење спровођења правила о државној помоћи у међународним споразумима закљученим са трећим земљама.

Европска комисија је истакла да је ефикасним радом Комисије у фебруару 2021. године решен дугогодишњи случај Железаре Смедерево, чиме је испуњено једно од мерила за отварање Поглавља 8. Истовремено, Европска комисија је оценила као афирмативну чињеницу да је у току израда специјализоване електронске платформе која ће помоћи праћењу усклађености у погледу правила кумулације, као и да су интензивирани активности на повећању свести код давалаца о правилима државне помоћи, што треба и даље наставити на систематски начин.

Очекивања Европске комисије у области државне помоћи у наредној години су и да Република Србија обезбеди да се додела државних средстава у оквиру економског опоравка након пандемије болести COVID-19 врши на недискриминаторан и транспарентан начин.

6. РАД КОМИСИЈЕ ЗА ВРЕМЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ COVID-19

У складу са правним оквиром за оцену услова и критеријума усклађености државне помоћи у привременим условима насталим због епидемије заразне болести COVID-19, садржаним у Уредби о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19 (“Службени гласник РС”, бр. 54/20, 126/20, 17/21 и 132/21), Уредби о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 (“Службени гласник РС”, бр. 54/20, 126/20, 17/21 и 125/21), Уредби о условима и критеријумима усклађености државне помоћи кроз докапитализацију учесника на тржишту ради отклањања поремећаја у привреди проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 (“Службени гласник РС”, бр. 126/20, 17/21 и 132/21) и Уредби о условима и критеријумима усклађености државне помоћи за истраживање, развој и унапређење производа и инфраструктуре неопходне за борбу против заразне болести COVID-19 (“Службени гласник РС”, бр. 62/21 и 125/21), Комисија је у току 2021. године донела низ одлука.

Даваоци државне помоћи по наведеним уредбама у 2021. години били су Министарство финансија, Министарство привреде, Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Град Нови Сад и Општина Велика Плана. Поступање по захтевима за давање мишљења као и по пријавама државне помоћи у вези са епидемијом је био приоритет Комисије. С тим у вези, Комисија је у 2021. години у најкраћем року оценила усклађеност аката којима се додељује државна помоћ као подршка привреди у условима епидемије и донела укупно 14 аката која су објављена на интернет презентацији Комисије. Наиме, Комисија је донела 7 мишљења о усклађености прописа, 6 решења и једно обавештење о потреби додатног усклађивања, и то:

- Мишљење на Предлог уредбе о утврђивању Програма распореда и коришћења субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести Covid-19

Наведеним мишљењем Комисија је анализирао Предлог уредбе о утврђивању Програма распореда и коришћења субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести Covid-19. Наиме, циљеви предметног програма су успостављање очувања угоститељске делатности и услуге смештаја у Републици Србији, очување других привредних грана повезаних са угоститељством и услугом смештаја и очување запослености у угоститељству и услузи смештаја, очување туристичке индустрије Републике Србије, очување других привредних грана повезаних са туризмом, очување запослености у агенцијском пословању у области туризма, као и обезбеђење услова за опоравак и планирање туристичке индустрије за следећу сезону као покретачког механизма за

остале повезане привредне гране. Анализирајући усклађеност услова и критеријума предвиђених Програмом у односу на правила прописана Уредбом о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19, Комисија је оценила да је државна помоћ која се додељује у складу са Програмом усклађена.

- Мишљење на Предлог уредбе о утврђивању програма директних давања из буџета Републике Србије привредним субјектима у приватном сектору у циљу ублажавања економских последица проузрокованих епидемијом болести COVID-19

Наведеним мишљењем Комисија је оценила усклађеност Предлога уредбе о утврђивању програма директних давања из буџета Републике Србије привредним субјектима у приватном сектору у циљу ублажавања економских последица проузрокованих епидемијом болести COVID-19 са Законом о контроли државне помоћи. Министарство финансија је доставило Комисији пријаву државне помоћи, с обзиром да програм утврђен наведеном уредбом представља основ за доделу државне помоћи. Наиме, програмом су прописани критеријуми којим се уређује прихватање, начин и поступак исплате, услови коришћења и губитак права на директна давања, као и правне последице губитка права на директна давања привредним субјектима у приватном сектору у циљу ублажавања економских последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2. Разматрајући критеријуме прописане програмом, Комисија је утврдила да је државна помоћ која се додељује путем предметног програма усклађена са правилима за доделу државне помоћи, односно са Уредбом о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести Covid-19.

- Решење којим се утврђује постојање и оцењује усклађеност државне помоћи која се додељује на основу Предлога закључка којим се усваја Програм распореда и коришћења субвенција за подршку раду хотелске индустрије због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2

На основу достављене документације Комисија је оценила да предметна државна помоћ у виду субвенција за подршку раду хотелске индустрије Републике Србије због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести Covid-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, представља усклађену државну помоћ у смислу члана 5. Закона о контроли државне помоћи и члана 3. Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19.

- Решење којим се утврђује постојање и оцењује усклађеност државне помоћи која се додељује на основу Предлога закључка којим се усваја Програм распореда и коришћења субвенција за подршку раду аутобуских превозника због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2

На основу достављене документације Комисија је оценила да предметна државна помоћ у виду субвенција за подршку раду аутобуских превозника због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, представља усклађену државну помоћ у смислу члана 5. Закона о контроли државне помоћи и члана 3. Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19.

- Мишљење на Нацрт закона о изменама Закона о утврђивању гарантне шеме као мера подршке привреде за ублажавање последица пандемије COVID-19

Кроз наведено мишљење Комисија је, са аспекта прописа о контроли државне помоћи, анализирала измене Закона о утврђивању гарантне шеме као мера подршке привреде за ублажавање последица пандемије COVID-19 („Службени гласник РС“, број 153/20) са Законом о контроли државне помоћи. Комисија је, приликом разматрања пријаве, узела у обзир Обавештење Комисије број 110-00-00017/2020-01/2 од 15. маја 2020. године, о обавези усклађивања Уредбе о утврђивању гарантне шеме као мера подршке привреди за ублажавање последица пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Службени гласник РС“, број 57/20) и Мишљење о усклађености шеме државне помоћи број 110-00-00029/2020-01/3 од 10. децембра 2020. године, у коме је оценила постојање и усклађеност државне помоћи која се додељује на основу Предлога закона о утврђивању гарантне шеме као мера подршке привреди за ублажавање последица пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2. Том приликом, Комисија је оцењивала гарантну шему као меру подршке привреди са преваходним и приоритетним циљем ублажавања економских и финансијских последица по привреду Републике Србије насталих услед пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, са циљем повећања ликвидности привредних субјеката, кроз механизам гарантовања Републике Србије за кредите које банке одобравају привредним субјектима за финансирање ликвидности и обртних средстава. С обзиром на то да су се Нацртом закона мењали одређени услови предметне мере државне помоћи, нарочито у погледу повећања максималног износа гаранције и продужења рока за одобравање кредита обезбеђених гаранцијом, Комисија је оцењивала усклађеност измењених услова у предметној мери државне помоћи у односу на иновирани правила постављеним Уредбом о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID – 19 и оценила да су конкретне измене предметне мере делимично усклађене са правилима за доделу државне помоћи.

- Мишљење на Нацрт закона о утврђивању друге гарантне шеме као мере подршке привреде за ублажавање последица пандемије COVID-19.

Наведеним мишљењем Комисија је оценила Нацрт закона о утврђивању друге гарантне шеме као мере подршке привреде за ублажавање последица пандемије COVID-19. Наиме, наведени нацрт закона прописује услове под којима Република Србија преузима

обавезу да као гарант измири потраживања банака настала по основу одобрених кредита од стране банака за финансирање ликвидности и обртних средстава за кредитирање привреде услед продуженог негативног утицаја пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2. Анализирајући достављени материјал, Комисија је оцењивала усклађеност услова у предметној мери државне помоћи у односу на иновирана правила постављеним Уредбом о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID – 19 и оценила да су конкретне измене предметне мере делимично усклађене са правилима за доделу државне помоћи.

- Мишљење на Предлог уредбе о изменама и допунама Уредбе о утврђивању Програма распореда и коришћења субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19

Наведеним мишљењем Комисија је оцењивала измене Програма распореда и коришћења субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19. Како је Предлогом уредбе предвиђена измена Програма у погледу буџета за реализацију шеме, Комисија је оценила да се предложене измене у погледу увећања средстава за реализацију шеме односно државна помоћ у облику додатних средстава индивидуалним корисницима сматра усклађеном у складу са правилима постављеним Уредбом о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID–19.

- Мишљење на Нацрт закона о утврђивању финансијске подршке привредним субјектима за одржавање ликвидности и обртна средства у отежаним економским условима услед пандемије COVID-19 (средства из кредитне линије ЕИБ)

Наиме, разматрајући Нацрт закона о утврђивању финансијске подршке привредним субјектима за одржавање ликвидности и обртна средства у отежаним економским условима услед пандемије Covid-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 (средства из кредитне линије ЕИБ) Комисија је утврдила да исти представља наставак предузетих мера подршке привреди које имају за циљ повећање ликвидности привредних субјеката и њихову одрживост, како би се омогућило ублажавање економских и финансијских последица насталих услед пандемије COVID-19. Комисија је утврдила да је државна помоћ која се додељује на основу Нацрта закона, усклађена са правилима за доделу државне помоћи, односно са Уредбом о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19.

- Обавештење о неопходности прописивања додатних услова и критеријума, ради усклађивања Уредбе о утврђивању Програма подршке раду ноћних барова и клубова због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 са правилима за доделу државне помоћи

Комисија је наведеним обавештењем констатовала да Уредба и Програм не садрже све елементе прописане чланом 3. Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19. Комисија је обавестила даваоца да наведено усклађивање подразумева прописивање укупног процењеног износа средстава одређених за наведену намену, затим, прописивање појединачног износа помоћи по учеснику на тржишту, који у кумулативном износу не може бити виши од 1.800.000 евра у динарској противвредности по званичном курсу Народне банке Србије на дан када је државна помоћ додељена (који ће бити изражен у бруто износу, тј. у износу пре одбитка пореза или других трошкова) и прописивање крајњег рока до кога се предметна државна помоћ може доделити, који не може бити касније од 31. децембра 2021. године.

- Мишљење на Предлог закључка који се утврђује висина средстава коју остварују ноћни барови и ноћни клубови који испуњавају услове прописане Уредбом о утврђивању програма COVID-19

Комисија је приликом израде овог мишљења узела у обзир Обавештење број: 110-00-00020/2021-01/5 од 14. јуна 2021. године, у коме је, између осталог, наведено да је чланом 2. Уредбе о утврђивању програма COVID-19 прописано да ће се висина средстава које могу да остваре привредни субјекти, утврдити посебним актом Владе, који ће заједно са наведеном уредбом представљати јединствену и целовиту шему државне помоћи, те је Комисија у вези са тим и дала своје мишљење и констатовала да Предлог закључка заједно са Уредбом садржи све елементе прописане чланом 3. Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19.

- Решење којим се оцењује постојање и усклађеност државне помоћи коју Општина Велика Плана додељује на основу Предлога одлуке о помоћи привредним субјектима ради превазилажења последица отежаног пословања проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2

Комисија је оцењивала усклађеност услова и критеријума предвиђених Предлогом одлуке у односу на правила постављеним Уредбом о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19 и оценила предметну шему као усклађену.

Поред напред наведених шема државне помоћи, Комисија је у 2021. години разматрала и усклађеност доделе индивидуалне државне помоћи на основу Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи кроз докапитализацију учесника на тржишту ради отклањања поремећаја у привреди проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19, Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 и Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради

отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19.

Комисија је приликом разматрања индивидуалне државне помоћи која се додељује за отклањање штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID 19 користила општеприхваћену методологију Европске комисије која је базирана на извештају независног проценитеља и директној узрочно последичној вези пандемије и настале штете.

- Индивидуална државна помоћ на основу Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19

Комисија је донела три решења којима се утврђује постојање и оцењује усклађеност државне помоћи која се додељује ради економског опоравка од штете настале услед потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 - Акционарском друштву за железнички превоз путника Србија Воз Београд-Савски венац, у износу од 200.000.000,00 динара где је давалац државне помоћи било Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Јавном градском саобраћајном предузећу „Нови Сад“, са седиштем у Новом Саду, улица Футошки пут број 46, у износу од 300.000.000,00 динара и Јавном предузећу „Спортски и пословни центар Војводина“, Нови Сад са седиштем у ул. Сутјеска број 2, Нови Сад, у износу од 94.000.000,00 динара, у којим случајевима је давалац државне помоћи био Град Нови Сад.

7. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА И САРАДЊА СА ДРУГИМ ОРГАНИМА

7.1. Међународна сарадња

Пројектне активности

Током 2021. године Комисија је користила подршку два пројекта финансирана из ЕУ средстава - "Support to Commission for State Aid control (CSAC)" – Подршка комисији за контролу државне помоћи (ИПА) и Policy and Legal Advice Centre – Правна подршка преговорима (PLAC III).

Циљеви пројеката су пружање подршке Комисији у испуњавању обавеза Републике Србије које проистичу, пре свега, из ССП-а, а уједно и ради испуњавања мерила за отварање Поглавља 8 - Политика конкуренције. Предвиђене активности пројекта обухватају стручну и техничку подршку ради обавезе усклађивања прописа о контроли државне помоћи са правним тековинама ЕУ, али и усклађивања шема државне помоћи са правилима за доделу, а које су у надлежности различитих министарстава као даваоца државне помоћи.

Подршка је обухватала и подизање свести о државној помоћи и стручно усавршавање запослених у Комисији, пре свега Стручне службе, али и обучавање даваоца државне помоћи, како на републичком, тако и на локалном нивоу, ради јачања капацитета Комисије, али и ширења свести о контроли државне помоћи код даваоца државне помоћи.

- ИПА 2014 – Подршка Комисији за контролу државне помоћи

ИПА пројекат је започет 13. фебруара 2019. године, са роком трајања од две године, али је продужен, услед немогућности остварења свих планираних активности проузрокованих епидемијом COVID-19. Пројекат је завршен 12. децембра 2021. године.

Почетком године пројекат је спровео активности у вези са обуком о анализи финансијских података за инвестиције укључујући развијање финансијског модела за Комисију за контролу државне помоћи за обраду података и израчунавање нето садашње вредности, интерне стопе приноса и приноса на уложени капитал, као и токова готовине из биланса стања. Комисији је достављен Електронски финансијски модел за обраду података и израчунавање финансијских показатеља потребних за анализу успешности предузетника. Даље, Комисији за контролу државне помоћи достављена је, по захтеву, компарација дефиниција садржаних у Уредби Европске комисије број 651/2014 од 17. јуна 2014. године о проглашавању одређених категорија државне помоћи усклађеним са заједничким тржиштем у примени чл. 107 и 108. Уговора (о функционисању ЕУ) и у домаћем законодавству.

Током реализације пројекта одржано је укупно 12 радионица, основних и стручних на локалном нивоу ради обуке давалаца државне помоћи, на којима су обрађиване теме у

вези са законодавним оквиром у области државне помоћи у Републици Србији. Пројекат је наставио упознавање представника јединица локалне самоуправе са обавезама које као даваоци државне помоћи имају према Комисији, као и под којим условима могу доделити државну помоћ уз коришћење најадекватнијих инструмената државне помоћи којима те јединице локалне самоуправе располажу.

Пројекат је израдио и доставио документ Економска процена државне помоћи, који садржи јасно дефинисане сличности и разлике између политике конкуренције и државне помоћи.

Пројекат је одржао стручну радионицу за запослене у Комисији: „Усклађивање шема државне помоћи са посебном пажњом на фискалне шеме“, на којој су дата објашњења, савети и препоруке о даљој процедури у вези са стручном основом за израду Акционог плана за усклађивање шема државне помоћи у Републици Србији.

Запослени Комисије похађали су и две тродневне менторске радионице на следеће теме: „Процена утицаја COVID-19 на економију ЕУ“, „Случајеви државне помоћи и национални интерес“ „Напредак у регистру државне помоћи“ и „Ажурирање планова пројекта са крајњим корисником“.

Комисија за контролу државне помоћи наставила је да развија регионалну сарадњу у циљу размене добре праксе и стварању регионалне мреже експерата.

С тим у вези, одржана је друга регионална конференција „Државна помоћ и економије Западног Балкана“, у Београду, 24. новембра 2021. године. Осим представника Комисије, учествовали су и представници осталих тела за контролу државне помоћи из региона Западног Балкана, представници Делегације ЕУ у Републици Србији, европски стручњаци и представници других државних органа у Републици Србији. На конференцији су размењена искуства о државној помоћи током пандемије COVID-19.

Пројекат је израдио тестну верзију софтверског решења за Регистар државне помоћи и *de minimis* помоћи. Овај регистар ће представљати јединствену електронску базу података о пријавама државне помоћи, даваоцима и корисницима државне помоћи, правним основима за доделу, врстама, инструментима и износива додељене државне помоћи.

У 2021. години достављени су и калкулатори за кредите и гаранције ради лакшег израчунавања износа државне помоћи садржане у кредитима и гаранцијама.

Пројекат је Комисији доставио и Приручник о правилима државне помоћи у Србији.

- PLAC III (Policy and Legal Advice Centre - PLAC) – Правна подршка преговорима PLAC III пројекат је започет јануара 2019. године и продужен је за годину дана и његово спровођење ће се наставити до јула 2022. године. Главни корисник је Министарство за европске интеграције, а Комисија је добила могућност експертске подршке, имајући у виду да је Поглавље 8 - Политика конкуренције, чији значајан део чини државна помоћ, препознато као једно од кључних поглавља у оквиру тог пројекта.

Пројекат је у 2021. години наставио да пружа Комисији експертску подршку. У области енергетике и заштите животне средине одржана је радионица на којој је презентована Компаративна анализа финансирања сектора животне средине и енергетике у Републици Србији и државама чланицама ЕУ и достављен Нацрт смерница о хармонизацији шема државне помоћи у секторима животне средине и енергетике у Србији с правилима ЕУ о државној помоћи.

У другој половини 2021. године пројекат PLAC III је спровео активности на тему: Државна помоћ у области истраживања, развоја и иновација. Одржана је радионица са учешћем релевантним институцијама на којој су изложени даљи планови у вези наведене области и најављена је радионица на тему „Компаративна анализа доделе државне помоћи за истраживање и развој и иновације у Републици Србији и државама чланицама Европске уније укључујући анализу постојећих шема државне помоћи у Републици Србији у односу на правила о државној помоћи у ЕУ са смерницама за даљу хармонизацију шема државне помоћи у областима истраживања и развоја и иновације са правилима о државној помоћи у ЕУ”, која је и реализована. Ово је уједно последња активност у сарадњи са PLAC III пројектом.

7.2. Сарадња са другим органима

Комисија је у току 2021. године давала предлоге и коментаре у вези са усаглашавањем Споразума о партнерству, трговини и сарадњи између Републике Србије и Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске, Заједничке декларације у вези са трилатералним приступом правилима о пореклу и Заједничке декларације о вези између Протокола о Ирској/Северној Ирској и Споразума о партнерству, трговини и сарадњи (у даљем тексту: Споразум) и Уговора о Енергетској заједници. Споразум представља део сета преговора који се воде са Владом Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске након иступања Уједињеног Краљевства из Европске уније. Комисија је доставила коментаре који се односе на политику конкуренције у члану 73. Споразума.

У погледу измена и допуна Уговора о оснивању Енергетске заједнице, Комисија је активно сарађивала са Министарством рударства и енергетике. Комисија је дала коментаре на Извештај о спровођењу Уговора о оснивању Енергетске заједнице на скупштинском одбору за привреду, регионални развој, трговину, туризам и енергетику, чију презентацију је у онлајн обраћању дао господин Јанез Копач, директор Секретаријата ЕЗ. На предлог Комисије, Владе је именовала и члана делегације Републике Србије на преговорима са Странама у Уговору о оснивању Енергетске заједнице о изменама Уговора о оснивању Енергетске заједнице, сходно чему је затражена измена Закључка Владе Републике Србије 05 Број: 037-2743/2019 од 21. марта 2019. године.

Сходно наведеном, у току 2021. године Комисија је у складу са својим надлежностима давала коментаре и указивала на недостатке појединих предложених измена и допуна

чланова Уговора којима се дефинише поступање Енергетске заједнице и држава потписница Уговора у случајевима који се тичу доделе државне помоћи.

Комисија је у складу са чланом 10. став 1. тачка 9) Закона, на 92. седници одржаној 21. октобра 2021. године усвојила обавештења у вези са Методологијом за одређивање фид-ин тарифе и Методологијом за одређивање тржишне премије. Наиме, наведене методологије Агенција за енергетику Републике Србије је доставила Комисији сходно члану 91. став 1. и члану 98. став 2. Закона о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије („Службени гласник РС”, број 40/21).

Током 2021. године Комисија је пружила стручну подршку великом броју давалаца државне помоћи у процесу креирања шема државних помоћи, али и у вези са доделом индивидуалне државне помоћи. С тим у вези, одржано је велики број састанака са највећим даваоцима државне помоћи као што су Министарство привреде, Министарство рударства и енергетике, Министарство грађевине, саобраћаја и инфраструктуре, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарство културе и информисања, Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Републичка дирекција за имовину Републике Србије, Развојна агенција Србије, Фонд за иновациону делатност и др.

7.3. Информације од јавног значаја

Комисија за контролу државне помоћи је у јануару текуће године доставила Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности годишњи извештај за 2021. годину о радњама предузетим у циљу примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС” бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10).

Комисија је у 2021. години у целости или делимично усвојила захтеве за приступ информацијама од јавног значаја и омогућила приступ информацијама које су настале у раду или у вези са њеним радом, уз одређена ограничења која произилазе из Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

У 2021. години Комисија није наплаћивала накнаде за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја.

У складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја одлуком председника Комисије одређена су овлашћена лица за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја.

Комисији је поднето укупно пет захтева за приступ информацијама од јавног значаја, од чега су четири захтева поднеле невладине организације и др. удружења грађана, један је поднело физичко лице (грађанин), од којих су се три захтева односила на информације

о којима Комисија нема сазнања или које су јавно доступне на интернет презентацији Комисије.

У вези са претходно наведеним Комисији су достављене две жалбе изјављене Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности против одлука Комисије којима су одбијени/одбачени захтеви за приступ информацијама од јавног значаја из разлога непрецизирања тражене информације. Наведени поступци су и даље у току.

Комисија је, поступајући по одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја), усвојила и објавила на својој интернет презентацији Информатор о раду, који се ажурира на месечном нивоу.

7.4. Интернет страница Комисије

У складу са Законом о контроли државне помоћи Комисија на својој интернет страници објављује одлуке које доноси у поступку контроле државне помоћи, годишњи извештај о додељеној државној помоћи у Републици Србији након усвајања Владе Републике Србије, Информатор о раду, као и друге податке у складу са Законом.

Поштујући начело транспарентности у раду, Комисија је и у овој извештајној години наставила са раније успостављеном праксом али и законском обавезом објављује свих релевантних докумената на званичној интернет страни Комисије (www.kkdp.gov.rs). За сада су објаве доступне само на српском језику.

Интернет страница Комисије омогућава заинтересованој јавности увид у све одлуке донете у претходном или накнадном поступку контроле државне помоћи. Поред тога доступни су извештаји о додељеној државној помоћи од 2006. године.

Комисија има обавезу да објављује и референтну и дисконтну каматну стопу које се користе приликом доделе државне помоћи.

У циљу што бољег информисања јавности као и давалаца државне помоћи Комисија по потреби израђује и објављује на својој интернет презентацији различита објашњења, упутства и одговоре на најчешћа питања. Такође, у делу актуелности информише заинтересовану јавност о актуелним дешавањима али и о распореду јавних позива за учешће јавности у процесу консултација у вези са доношењем и изменама и допунама прописа који су у надлежности Комисије. У складу са наведеним Комисија је у току 2021. године истицала на својој интернет презентацији јавне позиве за учешће јавности у процесу консултације у вези са нацртима уредби које Комисија преко министарства надлежног за послове финансија предлаже Влади на усвајање, али и подзаконских аката које сама доноси.

У току је израда нове интернет странице, која ће бити заснована на платформи олакшаног приступа и боље прегледности.

8. ЗАКЉУЧАК

У другој години рада и поступања Комисија је наставила са успостављањем правног и институционалног оквира неопходног за несметано функционисање и рад. С тим у вези, извршене су измене Правилника о раду у Комисији и Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији и донета су општа акта у вези са јавним набавкама, попуњавањем радних места, образовању Жалбене комисије у Комисији и друга релевантна акта.

Током 2021. године одржано је укупно 64 седнице Савета Комисије на којима је донет 141 акт којим се оцењује усклађеност државне помоћи са правилима за доделу, од чега су 130 решења којим се утврђује постајање државне помоћи и оцењује усклађеност, десет мишљења о усклађености прописа и једно обавештење о обавези усклађивања са Законом о контроли државне помоћи. Поред одлука Савета Комисије на седницама, овлашћења службена лица Комисије у поступцима донела су 17 закључака којима се налаже допуна документације као и 11 захтева за допуну документације. У току 2021. године путем електронске поште пристигло је и 88 упита на која су лица запослена у Стручној служби одговорила. Поред наведеног, одговорено је и на пет захтева за приступ информацијама од јавног значаја и донето је једно обавештење о поднетој иницијативи. Битно је напоменути да је благовремено одлучено по свим потпуним пријавама државне помоћи поднетим у 2021. години.

Значајан део активности Комисија је у 2021. години посветила изради подзаконских аката из области државне помоћи и, с тим у вези, израдила осам нацрта аката које доноси Влада, а којима се ближе уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи са правилима за доделу. Поред тога, Комисија је донела три упутства којима се ближе уређују начини за оцењивање усклађености државне помоћи, као и подзаконске акте у вези са израдом годишњег извештаја о додељеној државној помоћи, попису шема државне помоћи и иницијативи за покретање поступка накнадне контроле. Наведеним је Комисија направила значајан корак у погледу хармонизације домаћег законодавства са правном тековином ЕУ и уједно у великој мери испунила једно од мерила за отварање Поглавља 8.

Потребно је истаћи да је Комисија у условима епидемије заразне болести COVID-19 која је трајала и током 2021. године правовремено реаговала на све измене Привременог оквира за мере државне помоћи у сврху подршке привреди с обзиром на тренутну пандемију COVID-19 (Communication from the Commission temporary framework for state aid measures to support the economy in the current COVID-19 outbreak) и, с тим у вези, израдила осам нацрта уредби које је, затим, на предлог Министарства финансија донела Влада, а тичу се доделе привремене државне помоћи у условима епидемије у Републици Србији.

Током 2021. године капацитети Стручне и Пратеће службе Комисије су знатно ојачани новим запошљавањем, а обезбеђена је и адекватна опрема и простор за рад који одговара новим потребама Комисије.

Имајући у виду да не постоји довољан степен познавања како прописа о контроли државне помоћи, тако и обавезе даваоца државне помоћи, поготово на нивоу јединица локалне самоуправе, Комисија у наредној години планира да настави са радом и активностима на подизању свести о значају контроле државне помоћи, као и на обучавању даваоца државне помоћи ради унапређивања знања о новим правилима за доделу.

Такође, Комисија ће наставити са свим неопходним активностима у циљу испуњавања обавеза Републике Србије из ССП-а и мерила за отварање Поглавља 8, која се тичу демонстрирања независности Комисије као тела за контролу државне помоћи на територији Републике Србије, али и даљег усклађивања прописа са релевантним прописима ЕУ у области контроле државне помоћи. С тим у вези, у плану је доношење подзаконских акта у циљу прописивања услова и критеријума за оцену усклађености државне помоћи у области саобраћаја, енергетике, истраживања, развоја и иновација, специфичних инструмената за доделу државне помоћи, државне помоћи финансијским институцијама, за развој широкопојасне инфраструктуре и др.

Као један од најважнијих резултата Пројекта подршке Комисији за контролу државне помоћи (ИПА 2014), развијена је тестна верзија регистра државне помоћи и *de minimis* помоћи. Овај регистар представља јединствену електронску базу података о пријавама државне помоћи, даваоцима и корисницима државне помоћи, правним основима за доделу, врстама, инструментима и износима додељене државне помоћи. Апликација је изграђена на другачијој технологији од првобитно планиране, због лакше управљиве интеграције са порталом еУправе. Регистар ће бити од изузетне важности јер представља корак ближе европским стандардима, модернизацији и дигитализацији. Регистар је будућност пријаве и доделе државне помоћи. Ово софтверско решење се налази у завршној фази тестирања, обуке запослених и пуштања у рад.